



UNIVERSITETI I EVROPËS JUGLINDORE
УНИВЕРЗИТЕТ НА ЈУГОИСТОЧНА ЕВРОПА
SOUTH EAST EUROPEAN UNIVERSITY

FAKULTETI I SHKENCAVE SHOQËRORE BASHKËKONHORE
ФАКУЛТЕТ ЗА СОВРЕМЕНИ СОЦИЈАЛНИ НАУКИ
FACULTY OF CONTEMPORARY SOCIAL SCIENCES

ПОСТДИПЛОМСКИ СТУДИИ - ВТОР ЦИКЛУС

ТЕМА:

“Обединети Нации и предизвици на Организацијата во новиот милениум ”

КАНДИДАТ/КА:
Јасмина Конеска

МЕНТОР:
PROF.DR. ABDULLA AZIZI

Скопје, ноември 2022

СОДРЖИНА

АПСТРАКТ (краток извадок)	6
ABSTRACT	7
ВОВЕД.....	8
I. “ВОВЕД ВО ОРГАНИЗАЦИЈАТА ОБЕДИНЕТИ НАЦИИ”	10
1.Организацијата Обединети Нации	10
1.1.Раната Студена Војна и ОН	12
1.2 ОН во ерата по Студената војна	13
2.ОРГАНИЗАЦИЈА НА ОБЕДИНЕТИ НАЦИИ	15
2.1.Што претставува организацијата Обединети Нации?	15
2.2.Повелба на Обединетите нации	17
2.3.Цели и принципи	18
3.ЧЛЕНСТВОТО И ОФИЦИЈАЛНИТЕ ЈАЗИЦИ	19
4. СТРУКТУРА НА ОРГАНИЗАЦИЈАТА.....	20
4.1.Генералното собрание	20
4.2. Совет за безбедност	22
4.3.Економско-социјален совет (ECOSOC)	23
4.4. Меѓународниот суд на правдата	24
4.5.Секретаријат.....	25
II.МИЛЕНИУМСКИ РАЗВОЈНИ ЦЕЛИ.....	27
5.Напредок во постигнувањето на Милениумските развојни цели	27
5.2 Намалување на сиромаштијата	31
5.2 Борба против гладта.....	32
5.3. Здравје	33
5.4.Образование	34
5.5.Истражување и обука	35
5.6.Промовирање на правата на детето	35
5.7.Социјална интеграција.....	36
6.Одржлив развој	37
7.Човекови права.....	43
7.1.Економски, социјални, културни права, Граѓански и политички права	44
7.2.Совет за човекови права.....	45
7.3.Промовирање и заштита на човековите права	47

7.4.Право за човеков развој	48
7.5.Права за децата и права на малолетници.....	48
7.6.Идни приоритети	50
III. ПОГЛАВЈЕ “ РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА И ООН ”	54
8. Национална визија за одржлив развој и напредок кон остварување на целите за одржлив развој.....	54
8.1 Предизвици	55
8.2 Посакувани резултати	55
ИНТЕРВЈУ.....	57
ЗАКЛУЧОК.....	65
CONCLUSION	68
БИБЛИОГРАФИЈА	71

ПОТВРДА ОД ЛЕКТОР

Јас _____, потврдувам дека насловот на овој труд : “ Обединети Нации и предизвици на Организацијата во Новиот Милениум,” е лекториран според јазичните правила на Македонскиот Јазик.

Лектор

Печат:

Име и презиме:

Потпис:

СТУДЕНТСКА ИЗЈАВА ЗА ОРИГИНАЛНА РАБОТА

Со оваа изјава, јас, Јасмина Конеска, одговорно изјавувам дека ова дело не е претходно, делумно или целосно објавено на евалуација или објавено од оваа или која било друга институција.

Понатаму изјавувам дека:

- а) Работата претставена овде е целосно направена од мене;
- б) Трудот не е земен од други студенти или од други трудови на Универзитетот на Југоисточна Европа или од кој било друг Универзитет;
- в) Делото не е копија на кое било дело добиено на Интернет или во библиотеката;
- г) Трудот не содржи измена на податоци, прикажувајќи ги како оригинален прилог;
- д) Трудот ги почитува сите барања за авторски права, наведувајќи ги и наведувајќи ги сите придонеси од други извори.

Оваа дипломска работа се однесува на студискиот циклус _____ и има наслов:

_____.

Потврдувам дека сум информиран дека докажувањето на спротивното од горенаведеното ќе резултира со повлекување на титулата стекната врз основа на ова дело.

Скопје,

Студент - потпис

АПСТРАКТ (краток извадок)

Имајќи предвид дека светот се соочува многу предизвици, Организацијата Обединети Нации како универзална меѓународна организација има целосно право и легитимитет да преземе конкретни чекори во насока на соочување и справување со истите. Значајните трендови кои влијаат на човековиот развој се: глобализација, население, урбанизација, сиромаштија, еднаквост, образование, здравство, климатски промени, биодиверзитет, опустинување, меѓународна соработка и институции. Меѓународната заедница и системот на ОН можат да се справат со главните предизвици за искоренување на сиромаштијата и намалување на стапката на влошување на животната средина. Меѓу постојните глобални институции, само ОН имаат морален легитимитет, глобален кредибилитет и капацитет да посредува и да ги усогласи конкурентните повлекувања и тензии поврзани и со процесот и со резултатите од глобализацијата.

Агендата за развој на Обединетите Нации служи како меѓународно споделена рамка за развој на глобално, регионално и ниво на држава. Агендата опфаќа меѓусебно поврзани прашања кои се движат од намалување на сиромаштијата, родова еднаквост, социјална интеграција, здраво население, вработување и образование до човекови права, животна средина, одржлив развој, финансии и управување.

Клучни зборови: *глобализација, население, урбанизација, сиромаштија, родова еднаквост, образование, здравство, климатски промени, социјална интеграција.*

ABSTRACT

Considering that the world is facing many challenges, the United Nations Organization as a universal international organization has full right and legitimacy to take specific steps in the direction of facing and dealing with them. Significant trends affecting human development: globalization, population, urbanization, poverty, equity, education, health, climate change, biodiversity, desertification, international cooperation and institutions. The international community and UN system can address the major challenges of eradicating poverty and reducing the rate of environmental deterioration. Only the UN has the moral legitimacy, global credibility and practical reach to mediate and reconcile the competing pulls and tensions associated with both the process and the outcomes of globalization.

The United Nations Development Agenda serves as the internationally shared framework for development action at the global, regional and country levels. The Agenda encompasses inter-linked issues ranging from poverty reduction, gender equality, social integration, health population, employment and education to human rights, the environment, sustainable development, finance and governance.

Key words: *globalization, population, urbanization, poverty, gender equality, education, health, climate change, social integration*

ВОВЕД

Светот се менува благодарение на Организацијата Обединетите Нации, бидејќи повеќе луѓе и влади сфатиле дека мултилатерализмот е единствениот начин да опстојува во меѓузависен и глобализиран свет. Обединетите Нации се залагаат за вредности кои се камен-темелник на оваа понова ера како: слобода, правда и мирно решавање на споровите; подобар животен стандард; еднаквост, толеранција и човекови права. Глобализацијата може да работи само ако овие вредности се најважни и се почитуваат. Всушност, светот на сложени и глобални предизвици е токму средината во која Обединетите Нации треба да напредуваат, бидејќи тоа се предизвици што ниту една земја не може да ги реши сама по себе. Тероризмот и организираниот криминал ги надминуваат државните граници. Болести како СИДА се шират глобално, уништуваат човечки животи и ги нарушуваат економските активности. Климатските промените и деградацијата на животната средина претставуваат големи предизвици за идните генерации, и за целиот свет. Нееднаквоста и сиромаштијата може да доведат до нестабилност и конфликт што може брзо да зафаќа цели региони.

ОН се единствената организација која има светско членство, глобален дострел и потребна универзална легитимност за успешно справување со овие трендови. ОН овозможува политичките лидери да допрат еден до друг на начини на кои можеби не сакаат или не можат. Непристрасноста на ООН, и овозможува да преговараат и да дејствуваат во некои од најтешките места во светот. Кога ќе се случи катастрофа, вработените се веќе на терен подготвени да одговорат на задачата. Повеќе од 100.000 мировници на ООН на четири континенти ги извршуваат своите должности поефикасно и

со многу помалку финансиски средства, отколку една национална Влада што сама може да се справи. ООН бараат поддршка и разбирање за промовирање за нивните активности насекаде низ светот. Денеска, ООН прават многу повеќе за своите идеали да ги направат реални.

I. “ВОВЕД ВО ОРГАНИЗАЦИЈАТА ОБЕДИНЕТИ НАЦИИ”

1.Организацијата Обединети Нации

Почетокот на Обединети Нации датира од крајот на втората светска војна, во 1942 година. Влијанието од војната на глобалните и националните економии, како и на политичките структури низ целиот свет, било длабоко. Европските империи биле колабирани или за време на војната или од последиците на војната. Соединетите Американски Држави и Советскиот Сојуз се појавија како најсилните нации во светот. Германија и Јапонија беа окупирани и воено ослабени. Накратко, светот се трансформирал. Обединетите Нации беа создадени, делумно, за да управуваат со таа трансформација по иницијатива на Американскиот претседател, Френклин Д. Рузвелт, чија администрација се залагаше за создавање на ОН во последните години на војната. Во август 1944 година делегати од Кина, Советскиот Сојуз, Обединетото Кралство и Соединетите Држави се состанаа во Дамбартон Оукс, приватен имот во Вашингтон, за да го подготват основниот план за новата меѓународна организација. До октомври истата година нацртот за Повелбата на ОН беше подготвен. По предавањето на Германија во април следната година (и смртта на Рузвелт во истиот месец), повелбата беше потпишана во Сан Франциско на 26 јуни 1945. На 24 октомври 1945 година, со војната во Пацификот исто така завршена Обединетите Нации официјално започнаа да постојат. Основното прашање со кое се занимавале подготвувачите на Повелбата на ООН во суштина беше

непроменето од она на Вудро Вилсон¹ во 1918-1919 година. Вилсон сакаше да создадат организација која, навистина, би била дефинитивна гаранција за мирот.

Имало многу скептицизам, сосема разбирливо со оглед на судбината од високите цели на Организацијата на Друштвото на Народите². Како и претходно, основните дилеми не се променија во однос на: Како да се балансира национален суверенитет и меѓународен идеализам? Како да се направи баланс помеѓу нерамнотежата меѓу земјите околу моќта и влијанието, ресурсите и обврските? Како, со други зборови, може да се изготви повелба која ќе ги препознае и ефективно ќе се справи со фактот дека некои земји, всушност, не се еднакви со други? Како може едноставно да бидат уверени дека некои земји нема едноставно излезат од членството?

Луѓето кои ја подготвија Повелбата на ОН се осврнаа на ова прашање со едноставен механизам: право на вето. Со други зборови, повелбата им даде супериорни овластувања на пет од основачките членови на ОН - Кина, Франција, Велика Британија, САД и СССР, што им дозволи да спречат какви било одлуки што се непријателски на нивните интереси. Тие станаа Постојаната петорка (П-5) на Советот за безбедност на ОН, земји кои би имале и

¹ Во јануари 1918 година, претседателот Вудро Вилсон ја истакна својата идеја за создавање на организација на Друштвото на народите. Со оглед на големиот пустош предизвикан од Првата светска војна, поддршка за идејата на меѓународната организација беше широко распространета, со една единствена цел, да биде дефинитивна гаранција за мир, да биде гаранција против било каква агресија во светот. Организацијата Друштвото на Народите не успеа да го спречи избувнувањето на Втората светска војна што предизвика нејзино пропаѓање.

² Организацијата Друштвото на народите, беше формирана во 1919 година, по Првата светска војна. Главна цел беше да се зачува мирот во светот. Сепак, не секоја земја се приклучи на организацијата. Соединетите Американски Држави, на пример, никогаш не биле членка. Друштвото на народите беше израз на евроцентричниот свет на своето време: практично цела Африка, Азија, а земјите од Блискиот исток биле контролирани од европските империјални сили. Другите земји кои се приклучија подоцна се откажаа. Друштвото на Народите не успеа да го оствари сонот на универзална организација. Крајниот резултат од многу неуспешни обиди, сепак подоцна доведе до создавањето на Организацијата Обединетите Нации.

место во најважното тело на нова организација. Оваа стратегија имаше за цел да им биде поттик на клучните земји да останат дел од ОН.

Основачите на ОН сакаа да создадат организација која би можела да го спречи создавањето на нова војна и нови воени конфликти. За таа цел тие го дефинираа прашањето за меѓународната безбедност во пошироки рамки отколку што беше претходно дефинирано од страна на Друштвото на народите. Тие исто така имаа за цел да создадат структура која ќе им овозможи на ОН да биде активен учесник во светските работи во нејзините клучни области: воена безбедност, економски и социјален развој, и почитување на човековите права и меѓународната правда.

1.1.Раната Студена Војна и ОН

Оригиналните потписници на Повелбата на ОН со неверување гледаа на потпишувањето на оваа повелба која била прогласена за во иднина како гаранција за мирен светски поредок. Всушност, ОН ја продолжија само мисијата на основањето на организацијата Друштвото на народите, како нивен неуспешен претходник.

Почетокот на Студената војна и избувнувањето по 1945 година не ја уништи ОН. Напротив, ја обликуваат својата улога во меѓународните односи и ја означиле нејзината способност да дејствува како позитивна сила за меѓународната безбедност.

Всушност, од земјите основачи организацијата не примаше нови земји апликанти. Корејската војна од 1950 – до 1953 направи невозможна било каква соработка меѓу САД и Советскиот Сојуз. Згора на ова тие имаа меѓусебно несогласување околу процедурата кои земји може да се приклучат. Предлогот на Советскиот Сојуз истовремено да се

приклучат ист приближно еднаков број на просоветски, проамерикански, и неутрални држави во списокот на ОН, за САД беше апсолутно неприфатлив. САД инсистираа на тоа дека секоја земја апликант треба да се приклучи според заслуги. Крајниот резултат беше замрзнување на било какви преговори за нови членки. Од 1950 година немаше нови членови за наредните пет години. Иако појавата на Студената војна суштински влијаеше на ефективната на ОН во првата деценија, но, имаше и голем број на исто така позитивни движења. Позначајно беше усвојувањето на Универзалната декларација за човекови права во 1948 година, документ под водство на Елеонор Рузвелт, вдовица на поранешниот претседател. Исто така во 1948 година, ОН ги испрати своите први мировни набљудувачи во Јужна Азија и Блискиот Исток. Во истиот период ОН беа активни во справувањето со потребите на бегалците од Втората светска војна, што на крајот резултираше со создавање на канцеларија на Високиот комесаријат за бегалци (УНХЦР)³ во 1950 година.

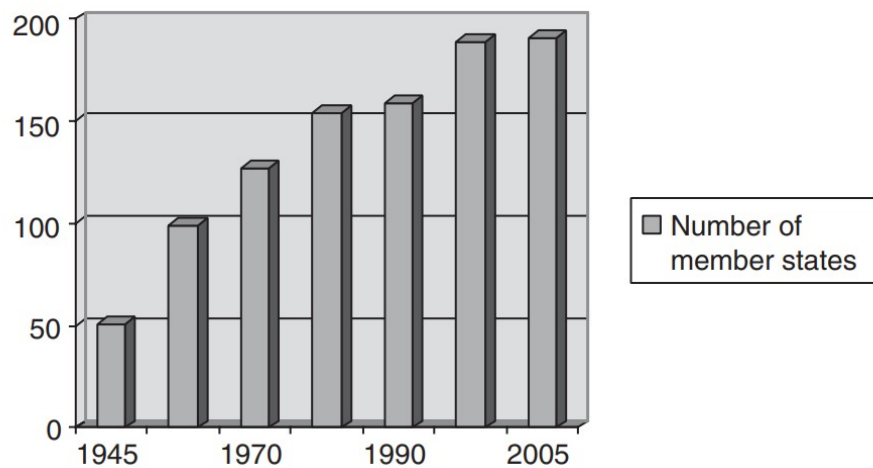
1.2 ОН во ерата по Студената војна

Шеснаесет земји се приклучија на ОН во 1955 година⁴, со што се донесе вкупниот број од членови до седумдесет и шест. Ненадејното проширување дојде како резултат од пакет договор во кој источните членки како што се Албанија, Бугарија и Унгарија беа избалансирани против Западните членки како Италија, Португалија и Шпанија. Покрај тоа, на ваквиот пакет договор се вклучија и голем број неутрални европски земји како:

³ Извор: <https://www.unhcr.org/>

⁴ Jussi M. Hankimaki "The United Nation", A Very Short Introduction, Published by Oxford University Press, Inc. 198 Madison Avenue, New York, NY 10016. Page from 23 until 25.

Австрија, Финска и Ирска и неколку што од неодамна добија независност како: Камбоџа, Лаос и Либија. Помеѓу 1956 и 1968 година, членството порасна на 119 (од 1962 ОН веќе го удвоија својот првичен список од педесет и еден). Со неколку исклучоци (Јапонија, која се приклучи во 1956 година), овие нови членови се состоеја од поранешни африкански и Азиски колонии на европските сили.



Така, првите шест децении од постоењето на ОН беа полни со промени. Растот на членството значеше дека организацијата беше, до почетокот на дваесет и првиот век, единствената навистина глобална институција.

Но, овој развој беше исполнет со предизвици и фрустрации за прашања на меѓународна и човечка безбедност, постконфликтни управувања, човекови права, социјални и економски развој. Работејќи на глобално ниво, со меѓународен персонал и во севкупниот контекст на конфликтот во меѓународниот систем, ОН обично имаа само недоволно јасен успех на кое било од овие полиња.

2.ОРГАНИЗАЦИЈА НА ОБЕДИНЕТИ НАЦИИ

2.1.Што претставува организацијата Обединети Нации?

Обединетите Нации се единствена организација на независни земји кои се здружија со цел да го воспостават светскиот мир и социјалниот напредок⁵. Организацијата формално започна да постои на 24 октомври 1945 година, во состав од 51 земја основачки членови. До крајот на 2008 година, членството во ОН се зголеми на 192 земји. Од своето основање, ниедна земја никогаш не била исклучена од членството. Индонезија привремено ги напушти ОН во 1965 година поради спор со соседна држава Малезија, но се врати како дел од членството следната година.

Организацијата Обединетите Нации⁶ не е меѓународна влада и не претставува ниту одредена влада на ниту која било нација. Националните влади ги претставуваат земјите и народите. ОН, ги претставуваат сите нејзини членови и го прави само она што земјите членки ќе одлучат дека треба да го направи.

Идејата за Обединетите Нации се роди за време на Втората светска војна (1939-1945). Светските лидери кои соработуваа за да се стави крај на војната се бореа да создадат механизам кој ќе помогне да се донесе мир и да се престане со идните војни. Тие сфатија дека тоа е можно само ако сите нации работат заедно преку глобална организација. Обединетите Нации требаше да бидат таа организација.

⁵ Basic Facts about the United Nations, Published by the United Nations Department of Public Information New York, New York 10017, United States of America. From page 3 until 53; The United Nations Today, Department of Public Information, asdf United Nations New York, 2008, from page 1 until 52.

⁶ Извор: <https://www.un.org/en/>

Името „Обединети Нации“ беше предложено од Американскиот Претседател Френклин Д. Рузвелт, кое првпат официјално се користеше во 1942 година, кога претставници на 26 земји ја потпишаа Декларацијата на Обединетите Нации. Како почит на претседателот Рузвелт, кој почина неколку недели пред потпишувањето на Повелбата, сите присутни на Конференцијата во Сан Франциско се согласија да го усвојат името „Обединети Нации“.

На својата прва средба Генералното Собрание во Лондон во 1946 година, одлучи да го одреди Седиште на Обединетите Нации, во Соединетите Американски Држави. Сепак, Њујорк не беше првиот избор, како други можности беа разгледувани и градовите: Филаделфија, Бостон и Сан Франциско. Членовите на Генералното собрание да се решат за сегашното седиште беше одлука во последен момент, поради подарок од 8,5 милиони долари од Џон Д. Рокфелер, Џуниор, каде што подоцна, од градот Њујорк доби и дополнителен имот како подарок. Местото избрано за седиште на ОН беше запуштена површина на кланици, зграда на железничка гаража и други комерцијални објекти. На 24 октомври 1949 година, тогашниот генералниот секретар Тригве Лие го постави камен темелник на зградата од 39 ката. На 21 август 1950 г. персоналот на Секретаријатот почна да се вселува во своите нови канцеларии.

Седиштето на Обединетите Нации е меѓународна зона. Тоа значи дека земјиштето на кое ОН се наоѓа не им припаѓа само на Соединетите Држави, земјата домаќин, туку на сите членки на Обединетите Нации. ОН имаат свое знаме и свои безбедносни службеници кои ја чуваат областа. Има и своја пошта и издава свои поштенски марки. Овие марки

може да се користат само од седиштето на ОН или од Канцеларии на ОН во Виена⁷ и во Женева⁸.

193-те членки на Обединетите Нации плаќаат за сè што прави Организацијата. Нема друг извор на приход. Постојат два вида буџети во ОН: Редовниот буџет ги вклучува основните функции во неговото седиште во Њујорк и теренски канцеларии низ целиот свет; Мировниот буџет се плаќа за различни операции, често во „критичните земји и зони“ околу светот. Плаќањата во ОН за двата буџета се задолжителни. Земјите членки плаќаат според финансиската способност, национален доход и население.

2.2. Повелба на Обединетите нации

Повелбата е конститутивен инструмент на Организацијата, кој ги утврдува правата и обврските на земјите членки и воспоставување на органите и процедурите на Обединетите Нации. Повелбата претставува збир на правила или принципи што ја водат Организацијата Обединетите Нации, ги објаснува правата и должностите на секоја земја членка и што треба да се направи за да се постигнат целите што самите си ги поставиле.

Кога една нација ќе стане членка на ОН, таа ги прифаќа целите и правилата на Повелбата. Како меѓународен договор, Повелбата ги кодифицира главните принципи на меѓународните односи од суверена еднаквост на државите до забрана за употреба на сила во меѓународните односи на кој било начин што не е во согласност со целите на Обединетите Нации.

⁷ Извор: <https://www.unvienna.org/>

⁸ Извор: <https://www.ungeneva.org/en>

Повелбата претставува збир на правила или принципи што ја водат Организацијата Обединетите Нации, ги објаснува правата и должностите на секоја земја членка и што треба да се направи за да се постигнат целите што самите си ги поставиле. Кога една нација ќе стане членка на ООН, таа прифаќа целите и правилата на Повелбата.

2.3.Цели и принципи

Целите на Организацијата Обединетите нации, како што е наведено во Повелбата, се:

- одржување на меѓународниот мир и безбедност;
- да развива пријателски односи меѓу народите засновани на почитување на принципот на еднакви права и самоопределување на народите;
- да соработува во решавањето на меѓународните економски, социјални, културни и хуманитарни проблеми и во промовирањето на почитувањето на човековите права и основните слободи;

Обединетите Нации дејствуваат во согласност со следниве принципи:

- се заснова на суверена еднаквост на сите нејзини членови;
- сите членки треба со добра волја да ги исполнат своите обврски од Повелбата;
- меѓународните спорови да ги решаваат со мирни средства и без загрозување

меѓународниот мир безбедност и правда;

- тие треба да се воздржат од закана или употреба на сила против која било друга држава;

- Обединетите Нации треба да одобрат и дадат било каква помош, согласност со Повелбата, за секоја акција што ќе ја направи секоја земја;
- Ниту еден дел од Повелбата не ги овластува Обединетите Нации да интервенираат во прашања кои во суштина се во рамките на домашната јурисдикција на која било држава.

3. ЧЛЕНСТВОТО И ОФИЦИЈАЛНИТЕ ЈАЗИЦИ

Членството во Обединетите нации е отворено за сите мирољубиви нации кои ги прифаќаат обврските од Повелбата и се подготвени и способни да ги извршуваат овие обврски. Генералното Собрание прима нови земји членки по препорака на Советот за Безбедност. Повелбата предвидува суспензија или исклучување на земја членка за повреда на принципите на Повелбата, но такво дејство никогаш до сега не е преземено. Повелбата беше подеднакво напишана на кинески, англиски, француски, руски и шпански јазик.

Јазиците⁹ на Генералното собрание, Советот за безбедност и Економско -социјалниот совет со текот на времето се проширија за шест јазици (арапски, кинески, англиски, француски, руски и шпански). Од нив, францускиот и англискиот се работни јазици на Секретаријатот и официјалните јазици на Меѓународниот Суд на Правдата.

⁹ United Nations Department of Public Information New York, 2008, page 8

4. СТРУКТУРА НА ОРГАНИЗАЦИЈАТА

Повелбата формираше шест главни органи на Обединетите нации: Генералното собрание, Советот за безбедност, Економско - социјалниот совет, Старателскиот совет, Меѓународниот суд на правдата и Секретаријатот. Обединетите Нации, опфаќа и 15 агенции и неколку програми и тела.

4.1. Генералното собрание

Генералното собрание¹⁰ е главниот советодавен орган. Тоа е составено од претставници на сите земјите - членки, од кои секоја има право на еден глас. Одлуки за важни прашања, како што се тие за мир и безбедност, прием на нови членови и буџетски прашања, бараат две третини мнозинство. Одлуките за други прашања се со просто мнозинство.

Функции и овластувања

Според Повелбата, функциите и овластувањата на Генералното собрание вклучуваат:

- да разгледува и да дава препораки за одржување на меѓународниот мир и безбедност;
- да разговара за секое прашање во врска со меѓународниот мир и безбедност;
- да дискутира и да дава препораки за кое било прашање во рамките на опфатот на Повелбата или влијае на овластувањата и функциите на кој било орган на Обединети Нации;

¹⁰ The United Nations Today, Department of Public Information, asdf United Nations New York, 2008, from page 6 until 14. Извор: <https://www.un.org/en/ga/>

%• да иницира и дава препораки за промовирање на меѓународната политичка соработка, развојот и кодификацијата на меѓународното право, реализација на човековите права основните слободи за сите, и меѓународната соработка во економските, социјалните, културните, образовните и здравствените области;

- да дава препораки за мирно решавање на секоја ситуација, без разлика на потекло верска и етничка припадност, што може да ги наруши пријателските односи меѓу народите;

- да прима и разгледува извештаи од Советот за безбедност и други органи на Обединетите Нации;

Изборите на претседателот на Собранието, како и неговиот 21 потпретседател и претседателите на неговите шест главни комисии, се одржува најмалку три месеци пред почетокот на редовната седница. За да се обезбеди правилна географска застапеност, претседателството на Собранието ротира секоја година меѓу пет групи држави: африкански, азиски, источноевропски, латино американски и Карибите, и западноевропските и другите држави.

На почетокот на секоја редовна седница, Собранието често одржува генерална расправа заедно со шефови на држави и влади, во кои земјите членки ги изразуваат своите ставови за најитните меѓународни прашања. Повеќето прашања потоа се дискутираат во нејзините шест главни Комисии:

- Прв комитет (разоружување и меѓународна безбедност);

- Втора комисија (економска и финансиска);
- Трет комитет (социјален, хуманитарен и културен);
- Четврт комитет (Специјален политички и деколонизациски);
- Петта комисија (административен и буџет);
- Шести комитет (правен).

4.2. Совет за безбедност

Додека Генералното собрание може да расправа за кој било светска загриженост Советот за Безбедност¹¹ има примарна одговорност за прашањата за мирот и безбедноста. Членство на Советот за безбедност има петнаесет члена. Пет се членови на постојани членки: Кина, Франција, Федерацијата на Русија, Обединетото Кралство и САД. Останатите десет непостојани членови се избираат од страна на Генералното собрание за двегодишен мандат и се избрани врз основа на географската застапеност.

Надлежности на Советот за Безбедност:

Да се испита секој спор или ситуација што може да доведе до меѓународен конфликт; Да препорача методи и услови за порамнување; Да препорача активности против каква било закана или акт на агресија; Да препорача на Генералното собрание кој треба да биде именуван за Генералниот секретар на Обединетите Нации. Советот за безбедност, за разлика од Генералното собрание, не одржува редовни состаноци. Може да се состанат во секое време.

¹¹ Iryeuwe The United Nations Today, Department of Public Information, asdf United Nations New York, 2008, from page 6 until 14; Jussi M. Hanhimäki, The United Nation Today, A Very Short Introduction, Published by Oxford University Press, Inc. 198 Madison Avenue, New York, NY 10016, page from 26 until 49.
<https://www.un.org/securitycouncil/>

Членовите се менуваат како претседателот на Советот. За да се донесе резолуција во Советот за безбедност, девет членки на Советот треба да гласаат „за“, но ако која било од петте постојани членки гласа „не“, тоа се нарекува вето, а резолуцијата не поминува. Активности на Советот за безбедност во јули 2007 година, Советот едногласно гласаше за распоредување на Заедничка мисија на Обединетите Нации и Африканската унија од 26.000 војници во Дарфур, во обид да се смири насилството во Суданскиот западен регион Дарфур, каде во борбите загинаа повеќе од 250.000 луѓе од 2003 година.

Советот формираше два меѓународни кривични трибунали да ги гони злосторствата против човештвото во поранешна Југославија и во Руанда.

По терористичките напади врз САД на 11 септември 2001 година, Советот го основа својот комитет за борба против тероризмот за да им помогне на државите да ги зголемат своите способности за борба против тероризмот.

4.3.Економско-социјален совет (ECOSOC)

Повелбата на Обединетите Нации го основа Економско - социјалниот совет¹² како главен орган за координирање на економската, социјалната и поврзаната работа на Обединетите Нации и специјализираните агенции и други тела. Реформи во текот на минатата декадата ја зајакнаа водечката улога на Советот во идентификувањето на новите

¹² The United Nations Today, Department of Public Information, asdf United Nations New York, 2008, from page 6 until 14. The United Nation Today, A Very Short Introducton, Published by Oxford University Press, Inc. 198 Madison Avenue, New York, NY 10016, page from 26 until 49. Извор: <https://www.un.org/ecosoc/en/home>

предизвици, промовирање на иновациите и постигнување балансирана интеграција на трите димензии на одржлив развој - економски, социјален и еколошки.

Надоврзувајќи се на својата координативна улога во системот на ОН, Советот нуди средби на глобално ниво каде се одвиваат продуктивни дијалози меѓу креаторите на политиките, парламентарците, академици, фондации, бизниси, млади и невладини организации. Секој година, Советот ја структурира својата работа околу годишна тема од глобално значење за одржлив развој.

54-те членови на Советот имаат мандат од три години. Местата во Советот се распределени врз основа на географската застапеност, со 14 доделени на африканските држави, 11 до азиските држави, 6 до источноевропските држави, 10 до латиноамериканските и Карибските држави, а 13 на западноевропски и други држави. Гласањето во Советот е едноставно мнозинство, при што секој член има по еден глас.

4.4. Меѓународниот суд на правдата

Меѓународниот суд на правдата¹³ е главниот судски орган на Обединетите Нации. Сместен во Хаг, Холандија, тој е единствениот од шесте главните органи кои не се наоѓаат во Њујорк. Почна со работа во 1946 година, кога го замени постојаниот Суд за Меѓународна Правда. Исто така познат како „Светски суд“, МСП е единствен суд од универзален карактер со општа надлежност. Статутот на Судот е составен дел на Повелбата на Обединетите Нации.

¹³ The United Nations Today, Department of Public Information, asdf United Nations New York, 2008, from page 6 until 14. The United Nation Today, A Very Short Introdaction, Published by Oxford University Press, Inc. 198 Madison Avenue, New York, NY 10016, page from 26 until 49.
<https://www.un.org/en/model-unitetnations/international-court-justice>

Мисија

Судот има двојна улога: прво, да решава, во согласност со меѓународното право, правни спорови поднесени до него од државите (пресудите на МСП имаат обврзувачка сила и се без жалба за засегнатите страни); и, второ, да дава советодавни мислења за правни прашања упатени до него од страна на соодветно овластени органи и агенции на Обединетите Нации на системот на ОН. Спорните случаи претставуваат 80 отсто од работата на МСП од неговото создавање, и има донесено над сто пресуди за спорови кои се однесуваат, на пример, меѓунационалните граници и територијалниот суверенитет, кршењето на меѓународните хуманитарни правно и дипломатски односи. Судот, исто така, има донесено речиси 30 советодавни мислења.

4.5.Секретаријат

Секретаријатот на ОН¹⁴ составен од персонал кој ги претставува сите националности кои работат во дежурни станици низ светот. Повикувајќи се на околу 41.000 вработени членови ширум светот, Секретаријатот им служи на другите главни органи на Обединетите Нации и ги администрира програмите и политиките воспоставени од нив. Организиран по одделенски линии, секој оддел или канцеларија на Секретаријатот има посебна област на делување и одговорност. На нејзино чело е генералниот секретар, кој е назначен од Генерално собрание по препорака на Советот за Безбедност. Седиштето на

¹⁴ The United Nations Today, Department of Public Information, asdf United Nations New York, 2008, from page 6 until 14. Jussi M. Hanhimäki, The United Nation Today, A Very Short Introduction, Published by Oxford University Press, Inc. 198 Madison Avenue, New York, NY 10016, page from 26 until 49 <https://www.un.org/en/about-us/secretariat>

Обединетите Нации е во Њујорк и има три регионални седишта во Женева, Виена и Најроби. Секој центар служи како претставништво на Генералниот секретар и обезбедува административни, заеднички или други услуги за поддршка на ентитетите на ОН лоцирани во канцеларијата. Канцеларијата на Обединетите Нации во Женева (UNOG) (www.unog.ch), втората по големина дежурна станица надвор од Њујорк, е центар за конференциска дипломатија и форум за човекови права. Канцеларијата на Обединетите нации во Виена (UNOV) (www.unov.org) е седиште за дрога и криминал. Канцеларијата на Обединетите нации во Најроби (UNON) (www.unon.org) ја олеснува соработката помеѓу ОН и регионалните организации и е седиште на животната средина и програмите за човечки населби.

II.МИЛЕНИУМСКИ РАЗВОЈНИ ЦЕЛИ

5.Напредок во постигнувањето на Милениумските развојни цели

Се претпоставуваше дека сиромаштијата и проблемите со вработувањето во земјите во развој брзо би се надминале со забрзување на економскиот раст, со задоволување на основните потреби, и социјален пристап, чиј развој започна во раните 1970 ти години¹⁵ Ова беше централна теза на Првата развојна декада. Системот на Обединети Нации своите напори ги насочи кон подигање на продуктивноста и отстранување на пречките за раст на земјите во развој. Прашањето за подобар животен стандард и повисоко ниво на вработување беше поставено и разгледувано уште во средината на 1960 тите. Брзиот раст на агрегатното производство сам по себе не ја намали сиромаштија и нееднаквоста, и не создавање доволно вработувања. Во 1969 година, Меѓународната Организација на Трудот (ИЛО) ја започна Програмата за Светското вработување (WEP), со нов пристап на развој ориентиран кон вработување, со фокусирање на создавање попродуктивни и поисплатливи работни места. Програмата за Светското вработување (WEP), промовираше анализи од вработувањето и другите аспекти на економскиот и социјалниот развој, како што се дистрибуција на приходи, технологии, население, образование, меѓународна трговија и миграција, сиромаштија, мултинационални претпријатија, и ги примени овие наоди во развојните политики.

¹⁵ Reflections on United Nations Development Idea, The intellectual contributions of the UN, Geneva, ICC, 24 January 2005, page, from 85 to 86.

Светската Конференција на Трудот¹⁶ во 1975 година повика на усвојување на основните потреби кон социјалниот развој, чија цел е зголемување на стандардот на живеење пред крајот на векот со зголемување на обемот на продуктивноста на вработеноста. Задоволување на основните потреби на минималниот стандард за живеење што едно општество треба да го постави за најсиромашните групи на својот народ, подразбира исполнување на минималните барања за лична потрошувачка на стоки и услуги: храна, засолниште, облека, пристап до основните услуги, како што се безбедна вода за пиење, канализација, транспорт, здравство и образование.

Во текот на децениите, Обединетите Нации го нагласи развојот на Социјалните аспекти за да се осигура подобар живот за луѓето. Организацијата даде најголема поддршката на владините напори за проширување на социјални услуги кои се однесуваат на здравството, образованието, планирањето на семејството, домувањето и санитарните услови за сите луѓе. Покрај развојот на модели за социјални програми, Обединетите Нации помогнаа да се интегрираат економските и социјалните аспекти на развојот. Нивните политики и програми кои ги развиваат отсекогаш нагласувале дека компонентите на развојот - социјални, економски, еколошки и културни - се меѓусебно поврзани и не можат да се следат изолирано. Глобализацијата и либерализацијата поставуваат нови предизвици за општествениот развој.

¹⁶ The United Nations Today, Department of Public Information, asdf United Nations New York, 2008, from page 176 until 177.

Обединетите Нации заземаат пристап насочен кон луѓето во социјалната област, особено во центарот на развојните стратегии се: здравството, образованието, потоа, кон поединците како жени, деца, стари лица, семејствата и заедниците. На овие прашања се фокусираа многу глобални конференции на ОН. Светскиот самит за Социјален Развој во Копенхаген, 1995 го означил првиот пат кога меѓународната заедница заедно со ОН, ја донесоа на едно повисоко ниво борбата против сиромаштијата, невработеноста и социјалната дезинтеграција, со цел да создадат нова свест за општествената одговорност за 21 век.

Оригиналноста на Самитот лежеше во неговата универзалност, во неговиот опсег, неговата етичка основа и неговиот повик за обновени форми на партнерство внатре и меѓу народите. Копенхагенската декларација за социјален развој и нејзините обврски претставуваат општествен договор на глобално ниво.

Различните прашања на општествениот развој претставуваат предизвик за земјите во развој и развиените земји подеднакво. Во различен степен, сите општества се соочуваат со проблеми на невработеноста, социјалната фрагментација и постојаната сиромаштија, и се поголем број на социјални проблеми од присилна миграција до злоупотреба на дрога, организиран криминал и ширење на болести. Овие социјални проблеми може успешно да се решат само преку усогласена меѓународна акција. Обединетите Нации ги решаваат прашањата за општествениот развој преку Генералното Собрание и Економско - социјалниот совет (ECOSOC), каде што политиките на целиот систем ги поставуваат приоритети и се одобруваат програмите. Еден од шесте главни

комисии на Собранието, Социјалниот, Хуманитарен и Културен комитет ги презема точките на дневниот ред кои се однесуваат на социјалниот сектор. Во рамките на Секретаријатот, Секторот за Социјална Политика и Развој и Секторот за Услуги за Економски и Социјални работи, овие меѓувладини тела, обезбедуваат истражувања, анализи и стручни насоки. Низ системот на ОН, постојат многу специјализирани агенции, фондови, програми и канцеларии кои се однесуваат на различни аспекти на општествениот развој. Меѓународните финансиски институции на системот на ОН имаат голема улога во сиромаштијата, како и во поддршката на Милениумските развојни цели.

Светската Банка¹⁷, која ја сочинува Меѓународната Банка за Обнова и Развој (IBRD)¹⁸ и Меѓународната Асоцијација за Развој (IDA)¹⁹, обезбеди околу 24,7 милијарди американски долари за операции во текот на 2007 година. Нејзините проекти вклучија поддршка за реформите за водите во Мароко, ублажување на сиромаштијата во Индонезија, помаш за намалување на ХИВ/СИДА во Индија, намалување на емисиите поврзани со климатските промени во Боливија, градење инфраструктура во руралниот Сенегал, драматично подобрување на пристапот до основното образование во Авганистан, обнова на здравствениот систем на Тимор и промовирање на раст во земјите со среден приход.

¹⁷ Извор: <https://www.worldbank.org/en/who-we-are/ibrd>

¹⁸ Извор: <https://ida.worldbank.org/en/ida>

5.2 Намалување на сиромаштијата

Системот на Обединетите Нации го постави намалувањето на сиромаштијата на врвот на меѓународната агенда, кога во периодот од 1997 до 2006 година ја прогласи за Меѓународната декада за искоренување на сиромаштијата. Во нивната Милениумска Декларација од 2000 година, светските лидери решија да го преполоват, до 2015 година, бројот на луѓе кои живеат со помалку од 1 долар на ден, а исто така и поставија цели во борбата против сиромаштијата и болестите. Клучен фактор во овој напор е Програмата за развој на Обединетите Нации (УНДП)¹⁹ што го направи ублажувањето на сиромаштијата свој главен приоритет. УНДП работи на зајакнување на капацитетите на владите и граѓанските организации да се осврнат на целиот спектар на фактори кои придонесуваат за намалување на сиромаштијата. Тие фактори вклучуваат зголемување на безбедноста на храната; можности за вработување; зголемување на пристапот на луѓето до земјиште, кредити, технологија, обука и пазари; подобрување на достапноста на засолништа и основни услуги; и овозможување на луѓето да учествуваат во политичките процеси кои ги обликуваат нивните животи.

¹⁹ Извор: <https://www.undp.org/>

5.2 Борба против гладта

Повеќето тела на Обединетите Нации кои се борат против гладот имаат важни социјални програми за унапредување на безбедноста на храната за посиромашното населението, особено во руралните области. Од нејзиното основање, Организацијата за Храна и Земјоделство на Обединетите Нации (ФАО)²⁰ работи на ублажување на сиромаштијата и гладот преку промовирање на развојот на земјоделството, подобрена исхрана и се стреми кон безбедноста на храната, кон пристап на сите луѓе во секое време до доволно, безбедна и хранлива храна за да ги задоволат нивните диететски потреби на храна и хранливи потреби за активен и здрав живот. Комитетот на ФАО за Светска Безбедност на Храната е одговорен за мониторинг, проценка и консултации за меѓународната ситуација за безбедност на храната.

Ги анализира основните причини за глад и недостиг на храна, ја проценува достапноста и нивото на залихи и ги следи политиките насочени кон безбедноста на храната. ФАО, преку својот глобален систем за информации и рано предупредување, исто така имплементира обемен систем за следење, вклучувајќи метеоролошки и други сателити, кој ги следи условите кои влијаат на производството на храна и ги предупредува владите и донаторите за било каква потенцијална закана, што би можело да го попречи снабдувањето со храна.

²⁰ Извор: <https://www.fao.org/home/en>

Сепак, и покрај меѓународните напори, според извештајот за глад на ФАО: “Состојбата за Несигурност на Храната во Светот”, се постигнува недоволен напредок кон постигнување на целта, за безбедност на храната во светот. Додека, Милениумската Развојна Цел за глад сè уште не може да биде постигната, на очекуваното ниво и степен, поради што, ФАО ја нагласи потребата од мир и стабилност, поголема политичка волја, исто така, сериозна политика и зголемени инвестиции со цел да се постигне истата цел.

5.3. Здравје

Во повеќето делови на светот, луѓето живеат подолго, смртноста на доенчињата се намалува, а болестите се држат под контрола бидејќи повеќе луѓе имаат пристап до основни здравствени услуги, имунизација, чиста вода и санитарни услови. Обединетите Нации беа длабоко вклучени во многу од овие достигнувања, особено во земјите во развој, преку поддршка на здравствените услуги, испорака на основни лекови, правејќи го населението во градовите поздраво, обезбедувајќи здравствена помош за итни случаи и борба против заразни болести. Милениумската декларација вклучува цели што треба да ги постигнат земјите во исхраната, пристапот до безбедна вода, здравјето на мајките и децата, контролата на заразни болести и пристап до основните лекови. Детскиот Фонд на Обединетите Нации (УНИЦЕФ) се фокусира на детето и менталното здравје на мајката, а Фондот за Население на Обединетите нации (УНФПА)²¹ се фокусира на репродуктивното здравје и планирање на семејството. Специјализираната агенција која ја координира глобалната акција против болести е Светската Здравствена Организација (СЗО).²² СЗО има поставено амбициозни цели за постигнување здравје за сите, преку градење партнерства

²¹ Извор: <https://www.unfpa.org/>

²² Извор: <https://www.who.int/>

и промовирање на здрави начини на живот и создавање на здрави животни средини. Приоритетите на СЗО во областа на заразните болести се: да се намали влијанието на маларија и туберкулоза преку глобално партнерство и глобална соработка.

5.4.Образование

Во последните години се направени големи чекори во образованието, обележани со значително зголемување во бројот на деца во училиштата. Сепак, околу 77 милиони деца немаат пристап до основно образование, а многумина кои почнуваат да го посетуваат се принудени да заминат поради сиромаштија или семејни и социјални притисоци. И покрај огромните напори за описменување, остануваат 781 милион возрасни лица неписмени, од кои две третини се жени²³.

Во периодот од (2003-2012) се посвети поголемо внимание на ова неодојно прашање. Истражувањата покажаа блиска врска помеѓу пристапот до образованието и школувањето како има посебен ефект кај жените. Жените кои се образовани обично ќе бидат поздрави, ќе имаат помалку деца и ќе имаат повеќе можности за зголемување на приходот на домаќинството.

Поради оваа причина, девојките и жените се во фокусот на образовните програми на многу агенции на Обединетите Нации. Водечка агенција во областа на образованието е Образовно, Научно и Културната Организација на ОН, (УНЕСКО)²⁴. Заедно со другите партнери, работи на обезбедување образование на сите деца, да се запишани во

²³ The United Nations Today, Department of Public Information, asdf United Nations New York, 2008, Social Development, from page 191 until 192.

²⁴ Извор: <https://www.unesco.org/en>

училишта кои се погодни за деца и да имаат обучени наставници, и на обезбедување квалитетно образование.

5.5.Истражување и обука

Академска работа во форма на истражување и обука се врши од страна на голем број на специјализирани Организации на Обединетите Нации. Оваа работа е насочена кон подобрување на разбирањето на глобалните проблеми со кои се соочуваме, како и поттикнување на човечките ресурси потребни за економскиот и социјалниот развој и одржувањето на мирот и безбедноста. Мисијата на Универзитетот на Обединетите Нации (UNU) е да придонесе, преку истражување и градење капацитети да се прават напори за да се решат итните глобални проблеми од интерес за Обединетите Нации, нивните народи и земјите членки. Меѓународната заедница на научници, UNU е мост помеѓу ОН и меѓународната академска заедница. Ваквиот систем на Обединетите Нации е градител на капацитети, особено во земјите во развој, претставува и платформа за дијалог и нови креативни идеи. UNU е партнер со над 40 нации кои членуваат во ОН и стотици истражувачки институции кои соработуваат ширум светот.

5.6.Промовирање на правата на детето

До 10 милиони деца умираат секоја година пред својот петти роденден, а десетици милиони повеќе се оставени физички или ментално инвалиди бидејќи им недостига она што е потребно за да преживеат и да се развиваат во нормални услови. Многу од смртните случаи, повеќе од 6 милиони, се предизвикани од тоа што не може да се спречат или се третирани како лесни болести; други од погубните влијанија на

сиромаштијата, незнаењето, дискриминацијата и насилство. Во целост, тие претставуваат акутна загуба за семејствата, заедниците, нациите и светот. Младите сè уште се соочуваат со силни и општествени состојби кои ги загрозуваат нивните животи и благосостојба. Тие постануваат поранливи затоа што нивните права често се ускратени, вклучително и нивното право на образование, учество и заштита од било каква штета во нивниот развој. Детскиот Фонд на Обединетите Нации (УНИЦЕФ) дејствува за да ги заштити правата на децата за опстанок, заштита и развој. Се залага за целосна имплементација на Конвенцијата за Правата на Детето и Конвенцијата за елиминација на сите форми на дискриминација против жените. УНИЦЕФ работи во партнерство со владите, меѓународните организации, граѓанското општество и младите да го унапредат здравството, образованието, еднаквоста и заштитата за секого дете. УНИЦЕФ, активно работи во 191 земја и територии.

5.7.Социјална интеграција

Постојат неколку социјални групи кои Обединетите Нации ги препознаа како заслужни за посебно внимание, вклучувајќи ги младите, постарите лица, лицата со попреченост, малцинствата и домородните популации. Генералното собрание, ЕКОСОК и Комисијата за Социјален Развој, посветува посебна грижа за овие категории. Специфични програми за овие групи се спроведени во рамките на Одделот за Економски и Социјални прашања на Обединетите Нации. Обединетите Нации се насочени во дефинирањето и одбраната на човековите права на ранливите групи. Тоа помогна да се формулираат меѓународните норми, стандарди и препораки за дејствување во однос на овие групи и се стреми да ја истакне нивната загриженост преку истражување и прибирање податоци,

како и преку години и децении насочени кон поттикнување на свеста на глобално ниво и преку меѓународни акции. Лицата со попреченост често се исклучени од главните текови на општеството. Дискриминација има различни форми, како што е негирање на образовни можности, до посуптилни форми на дискриминација, како што се сегрегација и изолација поради наметнување на физички и социјални бариери. Исто така и општеството трпи, од загубата од огромните потенцијали на лицата со попреченост и го осиромашува човештвото. Промени во перцепцијата и концептите на доживување и разбирање на лицата со попреченост вклучуваат и промени во вредностите и зголемено разбирање на сите нивоа на општеството.

6.Одржлив развој

Во првите децении на Обединетите Нации, загриженоста за животната средина ретко се појавуваше на меѓународна агенда. Во текот на 1960-тите, беа направени договори во врска со загадувањето на морето, особено излевањето на нафта. Оттогаш, има се поголем број на докази за влошување на животната средина на глобално ниво, а меѓународната заедницата почна да покажува знаци на тревога поради екологијата и како екологијата влијае на развојот на планетата и на човековата благосостојба. Обединетите Нации беа водечки застапник за еколошки грижи и водечки поборник за „одржлив развој“. Врската помеѓу економскиот развој и деградацијата на животната средина беше првпат ставена на меѓународната агенда во 1972 година, на Конференцијата на Обединетите Нации за Човечка средина, одржана во Стокхолм. По Конференцијата, владите ја формираа Програмата за Животна Средина на Обединетите Нации (UNEP)²⁵, која постана водечка

²⁵ Извор <https://www.unepfi.org>

агенција во светот за животна средина. 1980-тите години се водеа историски преговори меѓу земјите членки за животната средина, вклучувајќи прашања за заштита на озонската обвивка и контролирање на движењето на токсични отпадоци. Светската комисија за животна средина и развој, формирана во 1983 година од страна на Генералното собрание, ја назначи потребата за нов вид на развој кој би обезбедил економска благосостојба за сегашноста и идните генерации, притоа заштитувајќи ги еколошките ресурси од кои зависи севкупниот развој. Во денешно време и со почетокот на 21 век свеста за потребата од поддршка и одржување на животната средина практично во сите области на работата на Обединетите Нации е на врвот на приоритетите и претставува една од главните цели во новиот милениум. Динамични партнерства помеѓу Организацијата и националните актуелни влади, НВО, научната заедница и приватниот секторот, носат нови активности и преземање на конкретни акции за глобалната животна средина проблеми. ОН остануваат на ставот дека заштитата на животната средина мора да биде дел од сите активности за економски и социјален развој, кој не може да се постигне освен ако животната средина не е заштитена. Владите направија историски чекор за обезбедување на иднината на планетата кога на Самитот на Земјата, во 1992 година, ја усвоија Агендата 21²⁶, што подразбира сеопфатен план за глобална акција во сите области на одржлив развој. Во Агендата 21, владите наведоа детален план за акција што може да го прдвижи светот подалеку од неговиот тогашен неодржлив модел на економски раст кон активности кои ќе ги заштитат и обноват еколошките ресурси, од кои раст и развој зависат. Областите за дејствување вклучуваат: заштита на атмосферата; борба против уништувањето на шумите,

²⁶ The United Nations Development Agenda: Development for all, United Nations publication, 2007, page, from 48 until 50.

почвата и нејзино губење и опустинување; спречување на загадувањето на воздухот и водата; запирање на исцрпувањето на рибите акции; и промовирање на безбедно управување со токсичниот отпад. Агендата 21, исто така, се однесува на моделите на развој кои предизвикуваат стрес на животната средина, вклучувајќи: сиромаштија и надворешниот долг во земјите во развој; неодржливи модели на производство и потрошувачка; демографски стрес; и структурата на меѓународната економијата. Категории како: жени, синдикати, земјоделци, деца и млади луѓе, домородните народи, научната заедница, локалните власти, бизнисот, индустријата и невладините организации, се исто така значајни фактори во постигнување одржлив развој.

Светскиот самит за одржлив развој кој се одржа во Јоханесбург, Јужна Африка²⁷, од 26 август до 4 септември 2002 со цел, да се направи преглед на достигнувањата, предизвиците и новите прашања кои се појавија од Самитот на Земјата во 1992 година. Тоа беше самит за „имплементација“, да ги претворат целите, ветувањата и заложбите од Агендата 21 во конкретни и реализирани акции и планови.

Важен исход од самитот во Јоханесбург беше истакнувањето дека пристапот до модерна енергија, е од суштинско значење а особено за ублажувањето на сиромаштијата. До 2030 година побарувачката на енергија во светот, се очекува да има огромен пораст, поради социо економски развој и повисок животен стандард особено во земјите во развој во следните децении. За да се соочии светот глобално со овој предизвик, поставените стратегии од Самитот во Јоаханесбург се од суштинско значење.

²⁷ The United Nations Development Agenda: Development for all, United Nations publication, 2007, page, from 48 until 50.

Планот за имплементација на Јоханесбург идентификува некои од елементите што овие стратегии ќе треба да ги земат во предвид како на пример, намалувањето на сиромаштијата, да се зголемува достапноста на прифатлива, економски исплатлива, општествено прифатлива и еколошка енергија.

Во исто време, таквите стратегии може да имаат за цел да ја зголемат заштедата на енергија и енергетската ефикасност, и да ја намалат еколошката штета поврзана со тековните шеми на користење на енергија.

Комисијата за одржлив развој на годишно ниво одржува сесии и донесува одредени заклучоци и со заклучоците донесени од Светскиот Самит во 2005 година подвлече дека климатските промени се сериозен и долгорочен предизвик кој има потенцијал да влијае на сите делови на светот. Исто така, беше договорено дека Рамковната Конвенција на ОН за климатски промени (UNFCCC) е клучен инструмент за справување со климатските проблеми. UNFCCC има за цел да ги стабилизира концентрациите на стакленички гасови во атмосферата на ниво што би го ограничило глобалното затоплување, во период доволен да им овозможи на луѓето и екосистемите да се прилагодат на повисоките нивоа на стакленички гасови кои се веќе во атмосферата, притоа развивајќи мерки за прилагодување на неизбежното, негативните ефекти од климатските промени. Успехот во борбата против климатските промени зависи од националните влади на развиените и националните влади на земјите во развој колку ќе вложуваат напори да ги исполнуваат сите обврски од Рамковната Конвенција и од Кјото Протокол.

Самотот на Земјата (Earth Summit), беше посветен на повеќе значајни конвенции кои се однесуваа на опустинување, биолошка разновидност, и како да се намалат природните катастрофи. Конвенцијата на Обединетите Нации за борба против опустинувањето во земјите и земји кои се соочуваат со сериозни последици, особено во Африка, беше усвоена со цел да биде имплементирана за ублажување на ефектите од сушите и поплавите преку мерки како што се подобрена употреба на информации и прогнози за климата и времето, системи за рано предупредување, земјиште и природни ресурси управување, подобри земјоделски практики и засилено зачувување на екосистемот.

Имплементација на целите од конвенцијата за биолошка разновидност (CBD), придонесе за напредок во реализација на конкретни цели за намалување на сегашната стапка на загуба на биолошката разновидност, особено преку зачувување на биолошките ресурси со нивно одржливо користење и правично споделување на придобивките кои произлегуваат од искористувањето на генетските ресурси.

Покривајќи една третина од светската копнена маса, шумите ги сочинуваат најголемите копнени екосистеми и најбогатиот извор на биолошка разновидност. Шумите обезбедуваат широк спектар на економски, социјални, културни и еколошки услуги, вклучувајќи дрвени и не дрвени шумски производи, претставуваат заштита на други природни ресурси, и имаат голем придонес за локалната и глобална контрола на климата.

Светските океани²⁸ го покриваат поголемиот дел од површината на земјината топка и, преку рибарството, се важен извор на исхрана и вработување за многу земји, особено за земјите во развој. Сепак, човечка штета на океаните и прекумерна експлоатација на рибарството ги става на ризик. Речиси сите океани и повеќето мориња имаат најмалку две крајбрежни држави така што нивната заштита е меѓународно јавно добро кое суштински бара мултилатерална соработка. Сепак, од страна на крајбрежните земји се бара да ги исполнат своите меѓународни обврски, повеќето особено оние што се идентификувани во Планот за Имплементација на Јоханесбург.

Светска Конференција за Намалување на Катастрофите (WCDR), одржано во Кобе, Јапонија во јануари 2005 година, резултираше со интензивирана соработка за воспоставување системи за рано предупредување и намалување бројот и ефектите од природните и човечките катастрофи. Се чини дека светот е опколен од почести и поразорни и природни катастрофи, и предизвикани од човекот, кои имаат ужасни последици и трошоци. Стратегии за развој на ОН можат да го ублажат влијанието на катастрофите, на пример, на луѓето може да им се обезбедат алтернативи за живеење во области подложни на катастрофи. Националните влади, треба да воспостават подготвеност и одговорност при катастрофи преку претходно идентификување и проценка на ризици и делови, населени подрачја, градови, склони кон катастрофи.

²⁸ Human development and the environment: Challenges for the United Nations in the new millennium, Edited by Hans van Ginkel, 2002, page, from 197 to 199.

7.Човекови права

Едно од најголемите достигнувања на Обединетите Нации е создавањето на тело за човекови прав, универзален и меѓународно заштитен код од кој сите народи можат да се составен дел и кон кои сите луѓе можат да се стремат. Организацијата има дефинирано широк опсег на меѓународно прифатените права, вклучувајќи ги економските, социјалните и културните права, политичките и граѓански права. Обединетите Нации постепено го проширија правото за човекови права за жени, деца, лица со попреченост, малцинства, работниците мигранти и другите ранливи групи, кои сега имаат права кои ги штитат од дискриминаторски практики кои долго време беа вообичаени во многу општества. Основачи на човековите права се Повелбата²⁹ на Обединетите нации и Универзалната Декларација за човекови права, усвоена од Генералното собрание во 1945 и 1948 година.

Преамбулата на Повелбата ја потврдува „вербата во основните човекови права, во достоинството и вредноста на човечката личност, верба во еднаквите права на мажите и жените од сите народи и нации, големи и мали“. Членот 1 утврдува дека една од четирите главни задачи на Обединетите Нации е да промовираат и поттикнуваат „почитување на човековите права и основните слободи за сите без разлика на раса, пол, јазик или религија“. Други одредби ги обврзуваат државите да преземат активности во соработка со ОН за да се постигне универзално почитување на човековите права.

²⁹ Department of Public Information, The United Nations Today, asdf United Nations New York, 2008, from page 3 until 5

7.1.Економски, социјални, културни права, Граѓански и политички права

Меѓународниот пакт за економски, социјални и културни права, стапи на сила во 1976 година и има 156 држави членки. Човековите права кон кои се стреми Пактот промовираат и вклучуваат: право на работа во нормални и поволни услови, право на социјална заштита, на соодветен животен стандард на највисоки достапни стандарди на физичка и ментална благосостојба, право на образование и уживањето на придобивките од културната слобода и научниот напредок. Меѓународниот пакт за граѓански и политички права стапи во сила во 1976 година. Има 160 држави членки. Пактот раководи со права како што се слободата на движење; еднаквост пред законот; право на судење и презумпција на невиност; слободата на волјата, совеста и религија; слобода на мислење и изразување; мирен собир; слобода на здружување; учество во јавните работи и избори; и заштита на малцинските права. Забранува произволно лишување од живот; тортуре, сурово или понижувачко постапување или казна; ропство и сили на работа; произволно апсење или притвор; воена пропаганда; и застапување на расна или верска омраза.

Универзалната декларација³⁰ послужи како инспирација за околу 80 конвенции и декларации кои се склучени во рамките на Обединетите Нации за широк опсег на прашања. Меѓу најраните од нив беа конвенциите за криминалот на геноцид и за статусот на бегалците како на пример: Конвенцијата за спречување и казнување на кривичното дело геноцид (1948); Конвенцијата за статусот на бегалците (1951);

Други конвенции за човековите права како: Меѓународната конвенција за елиминација на сите форми на расна дискриминација (1966); Конвенцијата за елиминација на сите форми

³⁰ Department of Public Information, The United Nations Today, asdf United Nations New York, 2008, from page 242 until 245.

на дискриминација врз жените (1979); Конвенцијата против тортура и друго нечовечко или понижувачко постапување или казнување (1984); Конвенцијата за правата на детето (1989); Меѓународната конвенција за заштита на правата на сите работници емигранти и Членови на нивните семејства (1990); Меѓународната конвенција за заштита на сите лица од присилно исчезнување (2006).

7.2. Совет за човекови права

Главното тело на Обединетите Нации што работи на промовирање и заштита на човековите права е Советот за Човекови права³¹, кој беше формиран од Генералното собрание на 15 март 2006 година, со цел да го замени и да се надоврзе на достигнувањата на 60-годишната работа на телото на Комисија за Човекови Права. Советот обезбедува севкупни политички насоки, ги проучува проблемите со човековите права, развива нови меѓународните норми, и го следи почитувањето на човековите права ширум светот. Бидејќи е главно меѓувладино тело за креирање политики за човекови права при Обединетите Нации, Советот е овластен да дискутира за состојбите на човековите права насекаде во светот и да испитува информации од држави, невладини организации и други извори.

Советот обезбедува форум за државите, меѓувладините организации и невладините организации каде можат да ја изразат својата загриженост за прашањата за човековите права. За разлика од Комисијата, чии 53 члена на државите беа поднесени од регионалните групи и можеа да бидат избрани со само 28 гласа 47-те членови на Советот се избираат со тајно гласање на Генералното собрание и мора да добијат мнозинството

³¹ Извор: www.ohchr.org/english/bodies/hrcouncil

од 192 гласови на Собранието. Тие се избираат за тригодишен мандат, а можат да служат повеќе од два последователни мандати. Од сите членови се бара да ги почитуваат највисоките стандарди во промоцијата и заштитата за човекови права и целосно да соработуваат со Советот.

Високиот комесар³² на ОН за човекови права е функционер со главна одговорност за активностите на ОН за човекови права. Назначен со четиригодишен мандат, Високиот Комесарот е задолжен за многу задачи, вклучувајќи: промовирање и заштита на сите човекови права; унапредување на меѓународната соработка за човекови права; стимулирање и координирање на активностите за човековите права во системот на ОН; помагајќи во развој на нови стандарди за човекови права; и промовирање на ратификацијата на човековите права и договори.

Високиот комесар, исто така, има право да одговори на сериозни повреди на правата на луѓето и да преземе превентивно дејство. Канцеларијата на Високиот комесаријат за човекови права (ОХЦХР), е централно место за активностите за човекови права на Обединетите Нации, која исто така е во постојана соработката и координација со други тела на ОН вклучени во човековите права, како што се Детски фонд на ОН (УНИЦЕФ), Организација на Образование, Наука и Култура на Обединетите нации (УНЕСКО), Програмата за развој на Обединетите нации (УНДП), Канцеларијата на Високиот комесаријат за бегалци на Обединетите нации (УНХЦР) и Волонтери на О. Нациите (UNV). Канцеларијата работи во областа на мирот и безбедноста во тесна соработка со одделенијата на Секретаријатот на Обединетите Нации.

³² Извор: https://www.ohchr.org/en/ohchr_homepage

7.3.Промовирање и заштита на човековите права

Улогата и целта на ОН во промовирањето и заштитата на човековите права продолжуваат да се шират. Нејзината централна и најзначајна цел е да обезбеди целосно почитување на човечкото достоинство на „народот на Обединетите нации“, во чие име е напишана Повелбата. Преку својата меѓународна машинерија, Обединетите Нации работат на многу фронтови: на глобално ниво, Обединетите нации го поставија темпото во воспоставувањето на меѓународни стандарди на прифатливо однесување од страна на нациите. И генералното Собрание, преку широк спектар на декларации и конвенции, ја нагласи универзалноста на принципите на човековите права. Обединетите нации дадоа поттик за кодификација на меѓународното право.

Човекови права кои се однесуваат на жените, децата, затвореници, притвореници и лица со ментална попреченост, како и на прекршувања како геноцидот, расната дискриминација и тортурата сега се главна карактеристика на меѓународниот закон, кој некогаш се фокусираше речиси исклучиво на меѓудржавните односи. Обединетите Нации играат централна улога во обезбедувањето дека правата на луѓето не само што се дефинирани туку и заштитени. Меѓународните договори на Граѓански и политички права и меѓународни договори за економски, социјални и културни права (1966) се меѓу најраните примери на договори кои ги овластуваат меѓународните тела насекаде низ државите да ги исполнуваат своите обврски. Договорните тела, специјални известувачи и работните групи на Советот за човекови права имаат процедури и механизми за следење на усогласеноста со меѓународните стандарди и за истражување наводни прекршувања.

Нивните одлуки за конкретни случаи имаат морална тежина што малкумина од владите се подготвени да пркосат и да работат спротивно.

7.4.Право за човеков развој

Принципот на еднакви можности за развој е длабоко вграден во Повелбата на Обединетите Нации и Универзалната декларација за човекови права. Декларацијата за Правото на развој, усвоено од Генералното собрание во 1986 година, значи пресврт, со прогласување на ова како неотуѓиво човеково право, со кое секој човек и сите народи имаат право да учествуваат, да придонесуваат и да уживаат во економски, социјални, културни и политичкиот развој.

Во 1998 година, Комисијата за човекови права воспостави двоен механизам за решавање ова прашање, имено: работна група за следење на напредокот, анализа на пречките и развој на стратегии за спроведување на правото на развој; и независен експерт за право на развој, кој известува за моменталната состојба на напредокот во спроведувањето на право на развој. Тесно поврзано со правото на развој е правото на храна кое опфаќа опсег на дејства што владите можат да ги разгледаат за создавање средина што им овозможува на луѓето да се хранат достоинствено и да воспостават заштитни мрежи за оние кои не можат да го сторат тоа.

7.5.Права за децата и права на малолетници

Милиони деца годишно умираат од неухранетост и болести. Безброј други стануваат жртви на војна, природни катастрофи, ХИВ/СИДА, екстремни форми на насилство, експлоатација и злоупотреба. Милиони деца, особено девојчињата, немаат пристап до квалитетно образование. Детскиот фонд (УНИЦЕФ) на Обединетите Нации е единствената

агенција со мандат и право да се залага за правата на децата, кој се стремеше да ја одржи глобалната посветеност на Конвенцијата за правата на детето, која има универзални етички принципи и меѓународни правни стандарди на однесување кон децата. Обединетите Нации се обидуваат да ги заштитат децата кои работат, од експлоатација и опасни состојби кои го загрозуваат нивниот физички и ментален развој; обезбедуваат детски пристап до квалитетно образование, исхрана и здравствена заштита; и, се залагаат на долг рок, да се постигне прогресивна елиминација на детскиот труд. Околу една милијарда луѓе ширум светот припаѓаат на малцински групи, од кои многу се предмет на дискриминација и исклучување и често се жртви на насилан конфликт. Се организираат континуирани работни состаноци за да се зајакнуваат легитимните аспирации на националните, етничките, верските и јазичните групи, за заштитата на основните човекови права, за да се штити и приспособува културната различност и да се зајакнува стабилноста на општеството во целина. Усвојувањето на Декларацијата за правата на лицата кои припаѓаат на националните или етничките, верските и јазичните малцинства од Генералното собрание во 1992 година дадоа нов поттик за агендата на Обединетите Нации за човекови права. Во 1995 година, Комисијата за Човекови Права го одобри формирањето на работна група од нејзината Поткомисија за малцинствата, единствен таков форум на кој претставници на малцинства имаат пристап. Со тоа се обидува да допре до малцинските заедници за да можат да го кренат својот глас во Обединети Нации, каде се состануваат и ги слушаат нивните грижи па дури и даваат предлози за решавање на нивната ситуација. Постојаниот мандат на работната група е да понуди

решенија за малцинските проблеми, препорачувајќи практични мерки за подобрување на промоцијата и заштита на малцинските права.

7.6.Идни приоритети

Покрај напорите на Обединетите Нации за почитување на човековите права, продолжува масовно и на секаде низ светот кршење на човековите права. Шест децении по усвојувањето на Универзалната Декларација за човекови права, прекршувањата на широк спектар на човекови права продолжува да доминира. Тие вклучуваат, особено, злоупотреба на деца, насилство врз жените и злоупотреби кои до неодамна се разгледуваа за прифатливо однесување според традиционалните стандарди. Барем дел од ова може да се припише на зголемената свест за човековите права и засилен мониторинг на проблематичните области. ОХЦХР добива жалби и комуникации од групи и поединци тврдејќи дека ги прекршуваат нивните човекови права. Примени се повеќе од 100.000 поплаки секоја година. ОХЦХР ги упатува овие соопштенија до соодветните тела и механизми на ОН. Покрај тоа, Советот за човекови права слуша и прифаќа голем број на жалби годишно, поднесени од невладини организации или поединци. Исто така, поединци можат да поднесат и жалби против државите кои ја прифатиле релевантната жалбена постапка. Советот за Човекови Права има механизми за следење на одредени видови злоупотреби, како и за прекршувањата во одредена земја. Ова им е доверено на специјалните известувачи или претставници и работни групи испратени во земјата, што претставува политички чувствителна, хуманитарна и понекогаш опасна задача. Тие ја анализираат состојбата, фактите, одржуваат контакт со локалните групи и владините власти, спроведуваат посети на лице место, кога владите дозволуваат и даваат препораки

за човековите права и како почитта кон човекот, да се издигне на повисок степен и како тие права може да се зајакнат.

Една од примарните цели на Обединетите Нации е одржувањето на меѓународниот мир и безбедност. Активностите на ОН ги покриваат областите на спречување конфликти, создавање мир, одржување на мирот, спроведување и градење мир. Од своето создавање, ОН спречуваат прераснување на споровите во војна, преземаат активности на убедување на спротивставените страни да користат мирољубиви средства наместо сила на оружје за да ги решат споровите или да помогнат да се врати мирот кога ќе избие вооружен конфликт. Нови глобални закани се појавија во 21 век. Граѓанските конфликти се зголемија низ многу земји а со тоа, меѓународната заедница задолжително мораше да одговори на комплексни прашања во однос како најдобро да се решат цивилните конфликти. Обединетите Нации ја ревитализираа употребата на превентивна дипломатија, што подразбира да ги подобри своите партнерства со регионални и подрегионални организации; да ја прошири употребата на политички мисии со мандат за спречување и решавање конфликти или олеснување на политичките транзиции; и да го засили градењето на мирот по конфликтите.

Во решавањето на граѓанските конфликти, Советот за безбедност има одобрено иновативни мировни и политички мисии, кои што обезбедуваат време и простор за градење на темелите за одржување на мирот, им овозможи на милиони луѓе од многу земји да учествуваат на слободни и фер избори и помогнаа да се разоружаат голем број на поранешни борци само во изминатата деценија. Повелбата на Обединетите Нации која

претставува, меѓународен договор, ги обврзува земјите членки да ги решаваат своите спорови со мирни средства, на начин што меѓународниот мир, безбедноста и правдата нема да се загрозени. Тие треба да се воздржат од закана или употреба на сила против која било држава и може да покренат каков било спор пред Советот за Безбедност: орган во ОН, со примарна одговорност за одржување на мирот и безбедност.

Повелбата на Обединетите Нации го овластува и Генералното собрание да ги „разгледа општите принципи на соработка во одржувањето на меѓународниот мир и безбедност“ и „да дава препораки до членките или до Советот за Безбедност“. Во текот на децениите, ОН помогнаа да се спречат или да означат крај на бројните конфликти и поттикнување на помирување, особено во конфликтни земји како Камбоџа, Колумбија, Ел Салвадор, Гватемала, Гвинеја, Либериа, Мозамбик, Намибија, Непал, Сиера Леоне, Таџикистан и Источен Тимор. Додека Советот за безбедност е примарен орган за работа во однос на прашањата за меѓународниот мир и безбедност, Генералното собрание и генералниот секретар исто така играат важни, улоги. Кон крајот на 1990-тите, континуираните кризи во Централно Африканската Република, Демократска Република Конго, Косово, Сиера Леоне и Источен Тимор го наведоа Советот да воспостави пет нови мисии. Во 2009-2010 година, беа распоредени повеќе од 100.000 мировници на ОН, познати низ светот како „сини шлемови“. Повторливите конфликти во последните години ги доведоа Обединетите Нации да се фокусираат сè повеќе за спречување конфликти и градење мир, со насочени напори за намалување на ризикот на земјата да западне или повторно да влезе во конфликт. Трајниот мир зависи од собирањето на сите ресурси за да им се помогне на земјите да го поттикнат економскиот развој, социјалната правда и

почитувањето за човекови права, одговорни политички и безбедносни институции и добро владеење. Ниту една друга институција нема глобален легитимитет, мултилатерално искуство, компетентност, способност за координација и непристрасност што ги носат Обединетите Нации за поддршка на овие задачи. Обединетите Нации имаат формирано специјални политички мисии³³ и канцеларии во голем број на земји, вклучувајќи ги Авганистан, Бурунди, Колумбија, Кипар, Гвинеја-Бисао, Ирак, Либан, Либија, Сомалија, Сирија и Јемен. Распоредени се и регионални мисии во Централна Африка, Централна Азија и Западна Африка и регионот Сахел. Здрав и рамномерен развој е најдобрата форма за спречување конфликти. Обединетите Нации имаат за цел да го консолидираат мирот преку развојна помош. Организациите што ги вклучуваат УНДП, УНИЦЕФ, УНХЦР и ВФП играат клучни улоги во фазата на закрепнување, која е од клучно значење за обезбедување можности за раселените лица и враќање на довербата во националните и локалните институции. Обединетите Нации можат да помогнат во враќањето на бегалците, да отстрануваат нагазни мини, во поправка на инфраструктурата, во мобилизирање ресурси и стимулирање на економското закрепнување.

33. Benedetto Conforti, Carlo Focarelli, *Le Nazioni Unite, La Decima Edizione*, Wolters Cluver, Cedam, 2015, Sezione VII, Protezione dei diritti Umani, from page 414 to 423.

III. ПОГЛАВЈЕ “ РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА И ООН ”

8. Национална визија за одржлив развој и напредок кон остварување на целите за одржлив развој

Владата на Република Северна Македонија и Обединетите нации (ООН) се залагаат за продолжување на соработката во насока на просперитетна, инклузивна и отпорна Република Северна Македонија, а со цел постигнување на Целите за одржлив развој до 2030 година. Рамката за соработка за одржлив развој (PCOP) претставува програма за работа на агенциите и телата на ООН во периодот од 2021 до 2025 година³³. Претставува клучен документ и претставува основа за соработка и партнерства со националните и со меѓународните партнери, со цел да се постигнат националните развојни приоритети формулирани околу Целите за одржлив развој (ЦОР) и обврските за остварување на човековите права. Земјата, започна амбициозна реформска агенда за зајакнување на економијата, реформирање на државните институции и засилено спроведување на човековите права. Сепак, и покрај напредокот во имплементирањето на реформите во последните години, корупцијата и недоволното владеење на институциите на централно и локално ниво и понатаму опстојуваат, отежнувајќи го целосното усогласување на државата со меѓународните норми и стандарди.

³³ Извор: https://northmacedonia.un.org/sites/default/files/2021-12/UNSDCF_21-25%20MKD_PRINT%20%28v2%29.pdf

8.1 Предизвици

Организациите на ОН работат по сеопфатниот принцип, никој да не биде изоставен, почитување на човековите права, родова еднаквост и јакнење на жените, отпорност, одржливост и отчетност. Сепак, сè уште постојат сложени развојни предизвици. Значително позитивниот напредок во надминување на сиромаштијата и подобрената вклученост на населението во сите сфери на општеството постигнати во претходните години се под закана од социоекономското влијание на пандемијата на КОВИД-19. Истовремено, мислењето на пошироката јавност е сè уште под влијание на предрасудите, негативните стереотипи, родовата пристрасност и општествените норми, со што се спречува поуспешна социјална кохезија, отпорност и просперитет.

Понатаму, земјата не ја одминуваат демографските предизвици со кои се соочуваат и други држави во последниот период како: стареење на населението, пад на наталитетот, масовна емиграција, при што намалувањето на човечкиот капитал претставува уште едно ограничување за забрзан економски развој. Покрај тоа, земјата допрва треба да гради одржлива економија што ќе овозможи создавање повеќе работни места и зелен развој, висока продуктивност и конкурентност.

8.2 Посакувани резултати

Во партнерство со Владата и со другите засегнати страни, организациите на ОН работат кон исполнување на стратешки приоритети, за решавање на утврдените клучни развојни предизвици во земјата: Подобрен животен стандард на сите во Република Северна Македонија преку еднаков пристап до пристојна работа и продуктивно вработување, овозможено во инклузивно и иновативно деловно опкружување.

Животниот стандард ќе се подобри, а нееднаквоста во приходите ќе се намали, доколку има стимулативна деловна средина, посилен повратен ефект за домашната индустрија од претпријатија предводени од странски директни инвестиции, инвестиции во зелената и во циркуларната економија, подобрена конкурентност и продуктивност на домашната индустрија и креирање зелени и пристојни работни места; Универзален пристап на сите во Република Северна Македонија до квалитетни социјални услуги засновани врз права како: здравствена заштита, образование и неопходна социјална и детска заштита, втемелени во системи отпорни на кризни состојби. Овој резултат ќе биде постигнат, доколку здравствениот систем се зајакне за да нуди финансиски достапни и квалитетни здравствени услуги, доколку се има подобрен и рамноправен пристап до квалитетно образование кое доведува до долгорочни резултати во учењето а стручното образование е насочено кон потребите и барањата на пазарот, доколку социјалната заштита има поголема ефикасност; Активна климатска акција за управување со природните ресурси и со ризици од катастрофи; транспарентно и отчетно демократско владеење. Овие цели ќе бидат постигнати преку обезбедување на техничка помош, развој на капацитетите, користење на партнерства и ресурси, социјална мобилизација, ширење на знаењето, пилотирање и проширување на знаењето.

ИНТЕРВЈУ

Одговорите на прашањата од ова интервју се од официјални извори на: **ООН и УНХЦР, Заедничка анализа на земјата на ОН, Рамка за координација на одржлив развој на ОН и Рангирање на индекс на СДГ**. Користени се и податоци од: **алатка за проценка на СДГ за присилно раселување и лица без државјанство во Република Северна Македонија**.

1. Дали мислите дека Милениумските развојни цели се постигнати низ светот?

Ниту една земја на светот нема добиено 100 на рангирањето според индексот на достигнување на СДГ <https://dashboards.sdgindex.org/rankings>. Највисоко ранграната – Финска, со 86 сепак е далеку од можните 100, а 35 земји или воопшто не го мерат овој индекс или имаат достигнато помалку од 50 индексни поени. Потребно е многу повеќе залагање од владите, но и од самите жители во барањето националните политики да бидат насочени кон достигнувањето на СДГ и Агендата 2030.

2. Кои области на дејствување според вас изостануваат и што треба да се направи?

Сите 17 Цели се многу важни, особено за УНХЦР и за луѓето под мандат на УНХЦР (бегалци, баратели на азил и лица без државјанство). Додека принципите за правда и зајакнување се вметнати во Агендата 2030, Целта 16 конкретно ја препознава потребата за „промовирање на мирни и инклузивни општества за одржлив развој, за обезбедување на пристап до правда за сите и за градење на ефективни, одговорни и инклузивни институции на сите нивоа“. Одржливата развојна цел 16 се однесува на „мирот, правдата

и силните институции“ и една од таргет-целите на Целта 16, 16.9 ги повикува државите да обезбедат правен идентитет за сите, вклучувајќи ја и регистрацијата на раѓање до 2030 година. На многу луѓе им се ускратени придобивките од развојот бидејќи тие не се признаени од страна на било која национална власт. Многумина немаат пристап до образование, да најдат пристојно легално вработување или да имаат корист од медицинска помош, а во многу случаи, недостатокот на правен идентитет создава надолна спирала на несигурност бидејќи луѓето се принудени да егзистираат надвор од формалните структури на општеството, во небезбедни домови или се соочуваат со експлоатација на црниот пазар на работа.

Водечкиот принцип „да не се остави никој зад себе“ стана амбиција на Агендата за да се допре до сите, вклучувајќи ги и најранливите категории. Овие принципи признаваат дека потребите на најранливите и најмаргинализираните категории честопати се игнорираат или несоодветно се решаваат со развојните програми. Тие претставуваат заложба да се обезбеди универзалност на ЦОР (Цели на одржлив развој) така што превземаните активности директно ќе влијаат на оние на кои им се најпотребни.

Принципите кои ја засноваат Агендата 2030, особено не оставајќи никого зад себе и обезбедувајќи човекови права за сите, обезбедуваат моќна основа за инклузија. Декларацијата, имплицитно и експлицитно, ја забележува потребата да се вклучат и бегалците:

- Параграфот 4 ветува „дека никој нема да се остави зад себе и дека Целите и таргет-целите ќе бидат исполнети за сите нации и луѓе и за сите сегменти на општеството“.

- Параграфот 23 гласи дека „Оние чии потреби се рефлектираат во Агендата 2030 вклучувајќи ги сите деца, млади, лица со попреченост (од кои повеќе од 80% живеат во сиромаштија), луѓе кои живеат со ХИВ/СИДА, постари лица, домородно население, бегалци и внатрешно раселени лица и мигранти. Решени сме да ги превземеме сите понатамошни ефективни мерки и активности, во согласност со меѓународното право, за отстранување на пречки и ограничувања, за зајакнување на поддршката и задоволување на посебните потреби на луѓето кои живеат во области кои се погодени од сложени хуманитарни итни случаи и во области погодени од тероризам“.

Под импликација, оваа изјава значи дека државите нема да можат да ги фокусираат своите напори само на лесно достапните групи, или на оние за кои владата верува дека се највредни за да добијат помош. Во многу делови од светот, ова ќе значи залагање за истражување за собирање на основни податоци за населението без државјанство и за воспоставување на соодветни процедури при идентификување на лицата без државјанство, бидејќи невидливоста на ова прашање честопати претставува прва пречка при решавањето на ситуации на лицата без државјанство и обезбедување дека оние лица кои се без државјанство имаат пристап до права и можности. За лицата без државјанство, оваа поделба на податоци ќе обезбеди прозорец во одржливоста на владините развојни шеми за да се покаже дали превземените активности имаат или немаат влијание на сите делови на населението. За бегалците и барателите на азил оваа поделба значи и заштита што е во согласност со нивните потреби и е базирана на можностите кои што земјата-домаќин може да ги обезбеди. Затоа, податоците се оправувани од ЦОР и тие, ЦОР, многу зависат од од квалитетот и опсегот на податоците

кои можат да се применат при мерењето на напредокот. Граѓанското општество и другите засегнати страни имаат голема улога во овој поглед, во обезбедувањето дека користените податоци се соодветни на задачата.

3. Дали Република Северна Македонија се соочува соодветно со предизвиците од Милениумските Развојни Цели?

Владата на Северна Македонија заедно со другите агенции на ОН (ILO, IOM, FAO, UNDP, UNDRR, UNESCO, UNECE, UNEP, UNFPA, UNFPA, UN-Habitat, UNHCR, UNICEF, UNIDO, UNODC, UNOHCHR, UNOPS, UN Women, C3O) под водство на UNRC, го разви UNSDCF. [Рамката за соработка за одржлив развој при Обединетите нации 2021-2025](#) (SDCF) клучен стратешки документ кој ја води работата на системот на ОН во Северна Македонија, развиен во тесно партнерство со Владата на Северна Македонија и другите засегнати странки. Во тесно партнерство со Владата на Северна Македонија и другите засегнати странки, ОН се обврзаа на **четири соодветни резултати** кои ќе допринесат за **три стратешки приоритети** при справувањето со идентификуваните клучни развојни предизвици на Северна Македонија:

ЦОР	Стратешки приоритет	Резултати до 2025
Просперитет и луѓе	1. Одржлив и инклузивен економски и социјален развој	1. Животниот стандард на сите луѓе кои живеат во Северна Македонија е подобрен преку еднаков пристап до пристојна работа и продуктивно вработување генерирани од инклузивен и иновативен деловен екосистем

		2. Луѓето кои живеат во Северна Македонија имаат универзален пристап до квалитетни социјални услуги кои се засновани на правата на луѓето – здравствена заштита, образование и неопходната социјална и детска заштита – вкоренети во системи отпорни на итни случаи.
Планетарни ЦОР	2. Климатски активности, природни ресурси и управување со ризици од катастрофи	3. Луѓето кои живеат во Северна Македонија имаат придобивки од амбициозните климатски активности, одржливо управуваните природни ресурси и добро зачуваниот биодиверзитет преку добро управување со животната средина и заедници отпорни на катастрофи
Мировни ЦОР	3. Транспарентно и одговорно демократско владеење	4. Луѓето кои живеат во Северна Македонија имаат придобивки од подобреното владеење на правото; политики засновани на докази, предвидени и родово-одговорни политики; поголема социјална кохезија; и ефективна испорака на услуги од страна на транспарентни, одговорни и достапни институции

4. Според ваше мислење, на кое поле РС Македонија треба да дејствува побрзо и соодветно во насока на исполнување на истите?

Според недостатоците кои се идентификувани во UNSDCF и [Заедничката анализа на земјата](#), државата треба да одговори на неколку празнини и предизвици за да го забрза напредокот кон ЦОР. Отсуството на формулирана национална развојна стратегија и отсуството на предизвици за градење на политички консензус околу стратешки прашања

во минатото ја нарушуваат развојната траекторија. Повеќето политики се ограничуваат на многу краток политички период од четири години или помалку, со што сериозно се загрозува секој континуитет на реформите. Креирањето на политики е поттикнато од пристапувањето во ЕУ, а неодамнешното објавување на првиот Доброволен национален преглед покажува обновена посветеност на ЦОР. Како резултат на тоа, процесот на вклучување на ЦОР беше долготраен и националната машинерија која е поставена за следење на ЦОР се соочува со предизвици. Не постои договорен и комплетен сет на национални индикатори за ЦОР. Не е направен трошок за ЦОР и не е спроведена проценка на финансисите за ЦОР за да се води планирањето и буџетот. Затоа националната сопственост на агендата за ЦОР изгледа многу слаба. Како резултат, тешко е да се следи напредокот на ЦОР. Овие прашања и проблеми дополнително се влошуваат поради недоволниот институциски капацитет за планирање и спроведување на политиките. Јавната администрација, клучна рака на Владата која е одговорна за обезбедување на услуги и е една од главните области на реформите, допрва треба да демонстрира посилна отчетност и одговорност кон граѓаните. Со одреден неодамнешен напредок во однос на транспарентноста и консултациите, напорите треба да продолжат за да се обезбеди инклузивно и родово одговорно донесување на одлуки. Бавното темпо на донесување на конечни решенија за случаите со висока корупција ја одржува ниската доверба и довербата во институциите и ја зацврстува перцепцијата за политичко покровителство, непостизам и клиентелизам со погрешно чувство на лојалност кон политичките лидери, а не кон Уставот.

Предизвиците при креирањето на политики кои се засновани на докази можат да го попречат забрзувањето на напредокот кон ЦОР. Креирањето на политики кои се засновани на докази бара силни, разделени бази на податоци, зајакнати аналитички способности и вештини за следење и вештини за евалуација, меѓу другото, за да се испита влијанието на политиките врз одредени групи на население. Недостатокот на веродостојни демографски податоци поделени на пол, етничка припадност, статус на попреченост, миграциски модел, итн. е пречка при креирањето на политики за ранливите категории на население кои можат да бидат оставени или да се соочат со зголемен ризик да бидат изоставени. Капацитетот на приватниот сектор, особено на домашниот приватен сектор, е ограничен од неговата големина и обем, ниската продуктивност и недостатокот на технолошките иновации, меѓу другото. Како таков, тој не беше важен партнер за постигнување на ЦОР. Глобалното искуство сугерира дека приватниот сектор ќе има придобивки од партнерството со ОН во смисла на зголемена репутација, профитабилност, предност на бренд и општествено одговорно градење на имиџот. Ова може да биде понудено решение и да го зголеми темпото за постигнување на ЦОР. Друга голема пречка за градење на инклузивно LNOB општество кое „се грижи за сите“ е недоволната социјална кохезија и доверба, и покрај позитивниот развој во последните години. Општествените ставови и норми кон различните етнички заедници, ЛГБТ лица, бегалците и лицата со попреченост понекогаш биле неповолни и непожелни при градењето на кохезија. За мултикултурно и мултиетничко општество како што е Северна Македонија, социјалната кохезија би требало да биде и цел и инструмент за придонес кон постигнувањето на инклузивен и одржлив раст. По природа, одржливиот развој е

долгорочен процес кој бара континуитет и доследност на реформите. Затоа, политичките партии и општеството како целина мора да работат заедно за да изградат консензус околу клучните развојни приоритети и цели, искористувајќи ги најефективните пристапи за да ги постигнат.

5. Дали мислите дека државата има капацитет да се справи соодветно со предизвиците од Милениумските Развојни Цели, особено во борбата со сиромаштијата?

Ако се оцени во однос на глобалните цели, Северна Македонија постигна добар напредок во категоријата „Луѓе“ од ЦОР. Целокупното ниво на сиромаштија се намали од 35% (во 2009 година) на 21,6% (во 2019 година), но остана висок во руралните средини и во домаќинствата со повеќе деца. Намалувањето на сиромаштијата е придружено со подобрени услови за живеење: домување, пристап до вода за пиење и санитарии, електрична енергија, образование и здравство, иако квалитетот на услугите останува проблематичен. Пензиите финансирани од страна на државата имаат најсилно позитивно влијание врз намалувањето на сиромаштијата, додека пак придобивките од социјалната заштита, активните мерки за труд, дознаките и субвенциите се нешто помалку важни.

После реформата на системот за социјална заштита во 2019 година и воведувањето на новата загарантирана минимална помош, значително се зголемени социјалните трансфери за домаќинствата корисници, што претставува позитивен развој на настаните. Сепак, КОВИД – 19 ја влоши сиромаштијата со различно влијание врз ранливите групи на население.

ЗАКЛУЧОК

Откако е основана во 1945 година, дури и без значителни измени на статутот, организацијата на Обединетите Нации претрпе големи трансформации. Оттогаш во меѓународната заедница се појавија нови и непредвидливи проблеми со кои организацијата се соочи. Како на пример, глобалното затоплување, ширењето на СИДА, меѓународниот тероризам, внатрешните конфликти. Од 1945 година, земјите-членки се зголемија за четири пати. Некои држави кои произлегоа од деколонизацијата беа институционално слаби, со што се наметна проблемот со држави кои доживееја голем неуспех, би можело да се каже дека биле и пропаднати држави. Транснационалните невладини организации најдоа глас во ОН кој го претставува граѓанското општество. Од безбројните спроведени активности, особина што најмногу ја карактеризира организацијата во последните години е стремежот кон идејата дека меѓународниот мир и безбедност главно се засноваат на внатрешната сигурност на државите, во смисла дека поцврсти држави институционално, подемократски и почит кон суштинските права на тие што управуваат, одбраната на принципот на законитост, борбата против корупцијата од страна на јавните власти и приватната употреба и нивните прерогативи можат да обезбедат помирен, побезбеден и поправеден свет. Советот за безбедност на ОН успешно обезбеди мир и безбедност преку спречување и репресија на меѓудржавни акти на агресија, во голема мера ги искористи своите овластувања за да интервенира во државите, особено најслабите и најразурнати од конфликти.

Секако, една од најхрабрите, иницијативи досега преземени за подобрување на социјалната и економската состојба е збир на цели кои се наоѓаат во Милениумска

декларација на нациите. Во 2000 година, шефовите на држави и влади, од целиот свет се собраа во седиштето на Организацијата Обединетите Нации да се зложат за постигнување на низа важни општествени и економски цели. Постигнувањето на овие цели длабоко ќе го промени животот на подобро на половина од населението на планетата. Овие многу важни цели се содржани во Милениумската декларација на Обединетите нации и тие се фокусираат на: Почитување на човековите права и поттикнување на демократијата и доброто управување; Обезбедување мир, безбедност и разоружување; Промовирање на развојот и искоренување на сиромаштијата; Поттикнување на заштитата на животната средина; Заштита на ранливите категории на луѓе; и Задоволување на посебните потреби во Африка. Сепак, многу често организациите, а исто така и нациите, воспоставуваат возвишени цели, но не ги преземаат клучните чекори потребни за нивна имплементација. Бидејќи Милениумските развојни цели се дизајнирани да донесат фундаментално реструктурирање на состојбата на сиромашните во современиот свет, доколку се постигнат, тие сигурно ќе претставуваат еден од најистакнатите достигнувања на човештвото. Сепак, не може да се постигне значително општествено и економско реструктурирање на општествата на светот без големи заложи за ресурси и енергија, исто така, е повеќе од потребно да се создадат ефективни институции, да се следат значајни процеси и процедури. Само тогаш е можно да се создадат потребните можности да се случи вистинска промена. Бидејќи владата е институција која ги утврдува правилата во рамките на кои мора да работат сите други институции во рамките на едно општество, „државата“, по потреба, станува критичен играч во секој напор да се постигне постигнување на Милениумот Развојни цели. Сепак,

Милениумските развојни цели беа развиени и изречени во време во кое се поставува прашањето за улогата на „државата“ и административната машинерија создадена за спроведување на нејзините политики. Навистина, можеби во ниту еден момент во дваесеттиот век нема улога на влада и нејзините институции да не беа предмет на такви критики како што беше случајот во текот на последните две децении на дваесеттиот век. Загриженост на ОН и неуспехот на владините програми и политики беше централна тема во политичкиот дијалог од последниот квартал на дваесеттиот век.

Како и многу други држави од регионот и Република Северна Македонија не се соочува соодветно со предизвиците од Милениумските Развојни цели. Доказ за ова се голем број на национални и меѓународни извештаи и оценки каде што се гледа дека во многу области Република Северна Македонија заостанува зад другите држави во справување со голем број на предизвици. Во постигнување на глобални цели како што се Милениумските Развојни Цели изостанува координација помеѓу релевантните чинители но и потребните капацитети за постигнување на истите. За постигнување на вакви комплексни цели потребно е координирано дејствување, градење и зајакнување на потребните ресурси, финансиска поддршка, квалитетна имплементација на активностите, мониторинг, евалуација и слично. За пооуспешно дејствување треба да се воспостави функционален механизам за координација како и градење на капацитети за имплементација на планираните активности. Капацитетите на Република Северна Македонија се ограничени и недоволни за справување со Милениумските Развојни Цели. Секако, ова не значи дека не постојат но потребно е подобро планирање и искористување на постоечките капацитети а паралелно треба да се градат и зајакнат нови.

CONCLUSION

The organization of the United Nations has undergone major transformations ever since its founding in 1945 and without any significant changes to the Statute. Since then, the International Community has faced many new and unpredictable problems, such as: global warming, AIDS spreading, international terrorism, internal conflicts. Since 1945, the number of country-members has increased by four times. Some of the countries that emerged from the decolonization, were institutionally weak. Thus, the problem of the states that suffered a major failure or the so called failed states has been raised. The transnational NGOs have found a voice in the UN, representing the civil society. Of the countless activities carried out, the feature that most characterizes the Organization in recent years is the pursuit of the idea that international peace and security are mainly based on the internal security of states, in the sense that stronger states which are institutionally stronger, more democratic and respect the essential rights of those who govern, defending the principle of legality, fighting corruption by public authorities and private use and their prerogatives, can ensure a more peaceful, safer and fairer world. The UN Security Council has successfully ensured peace and security by preventing and repressing interstate acts of aggression, largely using its powers to intervene in states, especially in the weakest states and most conflict-torn ones.

Certainly, one of the most daring initiatives ever undertaken by any multinational organization to improve the social and economic conditions is the set of goals found in the Millennium Declaration of Nations. In 2000, the heads of governments and states from around the world gathered at United Nations headquarters to commit to a series of important social and economic goals. Achieving these goals will profoundly change the lives of half of the

planet's population for the better. These very important goals are contained in the Millennium Declaration of the United Nations and they focus on: Respecting human rights and promoting democracy and good governance; Ensuring peace, security and disarmament; Promoting of development and eradicating poverty; Encouraging environmental protection; Protection of vulnerable categories of people; and Meeting Special Needs in Africa. However, very often, organizations, and indeed nations, set lofty goals but fail to take the key steps needed to implement them. Since the Millennium Development Goals are designed to bring about a fundamental restructuring of the condition of the poor in the modern world, if they are achieved, they will surely represent one of humanity's most outstanding achievements. However, a significant social and economic restructuring of the world's societies cannot be achieved without large commitments of resources and energy. It is also more than necessary to create effective institutions, to follow significant processes and procedures. Only then, it is possible to create the necessary opportunities for real change to occur. Since government is the institution that sets the rules within which all the other institutions must operate within a society, "the state" becomes, by necessity, a critical player in any effort to achieve the Millennium Development Goals. However, the Millennium Development Goals were developed and promulgated at a time when the role of the "state" and the administrative machinery created to implement its policies was being questioned. Indeed, perhaps at no time in the twentieth century, the role of government and its institutions has been a subject to such criticism as it has been the case during the last two decades of the twentieth century. Concerns of the UN and the failure of government programs and policies have been a central theme in the political dialogue since the last quarter of the twentieth century.

Like many countries in the region, the Republic of North Macedonia is not adequately facing with the challenges of the Millennium Development Goals. The proof of this is the large number of national and international reports and evaluations where it is seen that in many areas, the Republic of North Macedonia lacks behind many countries in dealing with the great number of challenges. In achieving the global goals, such as the Millennium Development Goals, there is a lack of coordination between the relevant stakeholders and the necessary capacities to achieve them. Achieving such complex goals requires coordinated action, building and strengthening of the necessary resources, financial support, quality implementation of the activities, monitoring, evaluation, etc. A functional coordinated mechanism should be established for more successful acting and as well as capacity building for the implementation of the planned activities. The capacities of the Republic of North Macedonia are limited and insufficient to deal with the Millennium Development Goals. Of course, this does not mean that they do not exist, but a better planning and the utilization of the existing capacities is needed, while new ones should be built and strengthened in parallel.

БИБЛИОГРАФИЈА

1. Andrew L. Whitehead, Samuel L. Perry; Taking America Back for God: Christian Nationalism in the United States, 2020.
ARR_MK_Final_3.pdf
2. Blanchfield Luisa, Marjorie Ann Browne; Membership in the United Nations and Its Specialized Agencies;
3. Blanchfield Luisa, Marjorie Ann Browne; Membership in the United Nations and its Specialized Agencies; June 19, 2014.
4. Chang, Ha-Joon; Institutional Change and Economic Development; United Nations University Press - World Institute for Development Economics Research
Conforti, Benedetto, Focarelli, Carlo; La Nazioni Unite;
5. Crowther, David, Moyeen, Abdul, Seifi, Shahla; The Goals of Sustainable Development : Responsibility and Governance, 2018.
6. Department of Economic and Social Affairs, United Nations; Implementing the Millennium Development Goals: Challenges and Responses for Public Administration, 2008.
7. Fassbender Bardo; The United Nations Charter as the Constitution of the International Community, 2009.
8. [File:///C:/Users/Jasmina/Downloads/Specialized-Agencies-and-Related Organizations%20\(3\).pdf](File:///C:/Users/Jasmina/Downloads/Specialized-Agencies-and-Related%20Organizations%20(3).pdf).
Hanhimaki M. Jussi; The United Nations;
9. Hans van Ginkel; Human development and the environment: Challenges for the
10. <https://northmacedonia.un.org/mk/sdgs>
<https://northmacedonia.un.org/sites/default/files/2021-06/MK-UNCT-2020->
https://northmacedonia.un.org/sites/default/files/2021-12/UNSDCF_21-
11. Ionel Zamfir, Fardel Tessa; EPRS | European Parliamentary Research Service; European Union involvement in the United Nations system; September 2020.
Le competenze degli organi delle Nazioni Unite;
12. Marchisio, Sergio; L'ONU : il diritto delle Nazioni Unite;
13. Morrow William, Scott Nations; A History of the United States in Five Crashes: Stock Market Meltdowns That Defined a Nation, 2017.
Nations Peace Operations Year in Review 2006: New Challenges, New Horizons;
14. Network (GIAW); Reflections on United Nations Development ideas;

15. Perry J. William; Congressional Commission on the Strategic Posture of the United States, The Strategic Posture Review Commission; America's Strategic Posture: the final report of the Congressional Commission on the Strategic Posture of the United States.
16. Pineschi Laura; Le operazioni delle Nazioni Unite per il mantenimento della pace.
Published by the United Nations Department of Public Information New York, New York
17. Suraj Mal, R.B. Singh, Huggel Christian; Climate Change, Extreme Events and Disaster Risk Reduction: Towards Sustainable Development Goals, 2018.
United Nations – UNCTAD; The Least Developed Countries Report 2009: The State and Development Governance (United Nations Conference on Trade and Development).
18. United Nations Department of Public Information New York, 2002; Everything You
United Nations in the new millennium ;
19. United Nations Intellectual History Project (UNIWI); Geneva international Academic
United Nations Office for Disarmament Affairs; United Nations Disarmament
20. United Nations Publications; Public Administration And Democratic Governance: Governments Serving Citizens (Economic & Social Affairs).
21. United Nations. Dept. of Public Information. Peace and Security Section; United
22. United Nations; UNCTAD Handbook of Statistics: United Nations Conference on Trade and Development, Geneva Manuel de Statistiques de la Cnuced: Geneva Conference des Nations Unies de Statistiques de la Cnuced;
23. United States Department of State; United States Department of State (1941) – Peace and War. United States Foreign Policy 1931-1941;
24. William F. Jasper; Global Tyranny Step By Step - The United Nations and the Emerging New World Order.
Yearbook, 2014.
25. United Nations Conference on Trade and Development; Impact of the Covid-19, Pandemic on Trade and Development, Transitioning to a New Normal, 2020.
30. Kennedy Paul; The parliament of man: the past, present, and future of the United Nations, 2007.